

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**A1 DÜZEYİNDEKİ ARAP ÖĞRENCİLERİN UZAKTAN EĞİTİMLE
TÜRKÇE ÖĞRENME SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

RANIA BENEGHIR
227A7015

PROF.DR.
MUSTAFA BAŞARAN

NİSAN 2023

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**A1 DÜZEYİNDEKİ ARAP ÖĞRENCİLERİN UZAKTAN
EĞİTİMLE TÜRKÇE ÖĞRENME SÜRECİNDE
KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

**RANIA BENSEGHİR
227A7015
ORCID NO: 0009-0001-4154-9775**

**PROF.DR.
MUSTAFA BAŞARAN**

NİSAN 2023

[Rania BENSEGHİR] tarafından hazırlanan “[A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenme sürecinde karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri]” başlıklı çalışma, [10/04/2023] tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda [oybirliği] ile başarılı bulunmuş ve jürimiz tarafından [Türkçe öğretimi] Ana Bilim Dalı [Yabancılar Türkçe Öğretimi] Programında [YÜKSEK LİSANS] tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman

İmza

[Prof.Dr, Mustafa Başaran]

.....

Jüri Üyeleri

İmza

[Doç.Dr.Talat Aytan]

.....

[Doç.Dr. Özgür Babayiğit]

.....

ÖZET

A1 DÜZEYİNDEKİ ARAP ÖĞRENCİLERİN UZAKTAN EĞİTİMLE TÜRKÇE ÖĞRENME SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Arap öğrencilerin COVID-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimle Türkçe öğrenimi sürecinde karşılaştıkları güçlükleri ve önerdikleri çözümleri tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma örneklemini Arap ülkelerinde yaşayan ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenen A1 düzeyindeki 100 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin en sık karşılaştıkları sorunlar, “uzaktan eğitimle ders işlerken yaşanan bağlantı problemleri”, “yayın kalitesinin düşüklüğü”, “evdeki fiziki imkânların sınırlı olması”, “saat farkı dolayısıyla ortaya çıkan problemler”, “ödevleri yalnız yapmanın zorluğu” ve “ekran karşısında uzun süre kalma” olarak sıralanabilir. Öğrencilerin önerdiği çözüm önerileri ise “uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanması”, “pandemide egzersizler yaparak moral ve sağlığın korunması”, “Türkçe kitap okunması”, “derslerin tekrarının izlenmesi”, “ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmesi”, “eğitsel oyunların oynanması”, “Türkçe film belgesel veya animasyonların izlenmesi”, “ders sorumlusuyla ders dışında da iletişime devam edilmesi” ve “sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema, tiyatroların gezilmesi” şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Araplara Türkçe öğretimi, Uzaktan eğitim.

ABSTRACT

A1 LEVEL ARAB STUDENTS' ENCOUNTERED DIFFICULTIES AND SUGGESTIONS FOR SOLUTIONS IN THE PROCESS OF LEARNING TURKISH WITH DISTANCE EDUCATION

The method of this research, which was carried out in order to determine the difficulties encountered by Arab students in the process of learning Turkish through distance education during the pandemic process and the solution proposals they offer, is relational screening, one of the quantitative research methods. The sample of the research consists of 100 students at A1 level living in Arab countries and learning Turkish as a foreign language. As a result of the research, the most common problems faced by the students are "Connection problems while teaching with distance education", "poor broadcast quality", "limited physical facilities at home", "sleep due to time difference, etc. problems", "difficulty doing homework" and "staying in front of the screen for a long time". The solution suggestions offered by the students are "daily study plan should be prepared for distance education", "morale and health should be protected by doing exercises in the pandemic", "it is necessary to read books in Turkish", "the repetition of the lessons should be watched", "the time spent in front of the screen should be paid attention", plays should be played", "Turkish films, documentaries or animations should be watched", and "must see museums, cinemas and theaters in Turkey virtually".

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, Teaching Turkish to Arabs, Distance education.

ÖN SÖZ

COVID-19 salgınıyla beraber insanların hayatları kişisel alanları içine hapsolmuş, insanlar birbiriyle temas kurmak zorunda kaldıklarında sosyal mesafe kurallarına uymak zorunda kalmıştır. Pandemide halkın sağlığını korumak ve hastalığının yayılma hızını düşürmek için devletler, ellerinden geldikçe sosyal hayatı sınırlamış günlük işlerin uzaktan ve evden ayrılmadan devam edebilmesi için her şeyi eve sığdırmaya çalışmıştır. Eğitim süreçleri de pandemiden etkilenmiş milyonlarca öğrenci derslerini evlerinde işlemiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında, COVID-19 pandemisiyle birlikte ortaya çıkan uzaktan eğitimin oldukça trend olması ve alınan önlemlerle hemen herkese eğitim hizmetinin ulaştırılabilmesi etkilidir. Bu trend şekil değiştirerek devam edecektir. Bu bağlamda araştırma temelde Yabancılar Türkçe Öğretimi alanında çalışmak isteyen araştırmacılara özelde çevrimiçi Türkçe öğrenmek isteyen Arap öğrencilere fayda sağlama amacıyla hazırlanmıştır.

Bu çalışmayı yapıp tamamladığım için öncelikle Allah'a minnettarım. Bana verdiği nimetlerin en güzeli ilim yoluna çıkmak nasip oldu. Bu süreç başta O'nun izini ve inayetiyle sonuçlandı. O'na tekrar hamd olsun; O'nsuz hiç bir şey yapamazdım. Tez sürecinde yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Prof. Dr. Mustafa BAŞARAN'a da sonsuz teşekkür ediyorum. Her zaman desteğini sunan değerli arkadaşlarıma; çalışmamı tamamlayabilmek için maddi manevi destekleyen herkese, Cezayir'e, Türkiye'ye ve eğitim hayatım boyunca beynimi aydınlatan değerli öğretmenlerime de borçluyum.

Beni bu dünyaya getiren, sonsuz sevgi veren ve kızını gurbete gönderip yaşadığı özlem duygusuna rağmen yurtdışında eğitimime devam edebilmesi için destek olan sevgili babama ve anneme bu çalışmayı ithaf ediyorum. Kardeşlerime: Noussaiba, Khaled Dhiaeddine, Intissar, Mohammed Elmehdi; canım arkadaşlarım Elif Karakuş, Aya Houidi, Sundus Emran, Loubna Zerfaoui, Fatima zohra Loucif, Nawal Bouchentouf, Khadidia Mediani, Hanane Drouiche, Djahida Akroure 'a sevgilerimi gönderiyorum. Son olarak değerli vatanım Cezayir, beni misafir eden Türkiye, davamız Filistin'e Kudüs'e tezimi ithaf ediyorum.

Rania BENSEGHIR

Nisan, 2023; İstanbul

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ	v
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Önemi.....	3
1.2. Amaç	3
1.3. Problem Cümlesi.....	4
1.4. Alt Problemler.....	4
1.5. Sınırlılıklar	4
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	5
2.1. Dil kavramı	5
2.1.1. Dil ve iletişim	5
2.1.2. Dil ve kültür.....	5
2.1.3. Ana dili	6
2.1.4. Ana dili öğretimi	6
2.1.5. Dil becerileri	6
2.2. Yabancı dil.....	8
2.2.1. Günümüzde yabancı dil öğretimi.....	8
2.2.2. Yabancı dil öğrenmenin önemi.....	9
2.2.3. Yabancı dil öğretimi ve kültür aktarımı	10
2.2.4. Yabancı dil öğretiminde seviyeler	10
2.3. Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler	12
2.3.1. Dilbilgisi-Çeviri yöntemi (GrammarTranslation method)	12
2.3.2. Direkt yöntem / Dolaysız yöntem (Direct method)	12
2.3.3. Doğal yöntem (natural method).....	13
2.3.4. İşitsel-Dilsel yöntem (AudioLingual/ Visual method).....	13
2.4. Uzaktan eğitimle yabancı dil öğretimi	13
2.5. Uzaktan eğitimle yabancı dil öğretiminde kullanılan öğretim araç gereçleri..	14
2.5.1. İnternet ağı.....	14

2.5.2. Bilgisayar/ akıllı telefon	14
2.5.3. Kulaklık/ mikrofon.....	14
2.5.4. Sosyal medya sayfaları.....	15
2.5.5. Eğitim uygulamaları.....	15
2.6. Uzaktan eğitimle yabancı dil öğretiminin faydaları.....	15
2.7. Uzaktan eğitimle yabancı dil öğretiminin sınırlılıkları	15
2.7.1. İnternet problemi.....	15
2.7.2. Eğitici uygulama öğretimi problemi	16
2.7.3. Süre sınırı	16
2.7.4. Kaynaşma problemi	16
2.7.5. Katılım sertifikası.....	16
2.8. Uzaktan eğitimle yabancı dil öğretiminde dikkat edilecek hususlar.....	16
2.9. Türkçenin özellikleri	17
2.9.1. Ses bilim	18
2.9.2. Tümce.....	19
2.9.3. Sözcük oluşturmak.....	19
2.10. Araplara Türkçe öğretimi	19
2.11. Arapçanın özellikleri	19
2.11.1. Ses özelliği.....	20
2.11.2. Sözel özelliği	20
2.11.3. Sarf özelliği.....	20
2.12. Araplara Türkçe öğretimine karşılaşılan dilden kaynaklanan güçlükler	20
2.12.1. Cümle kuruluşu.....	21
2.12.2. Hal ekleri	21
2.12.3. Yazma şekli	21
2.12.4. Fiil çekimi.....	21
2.12.5. Çeviri.....	22
2.12.6. Telaffuz	22
2.13. Araplara Türkçe öğretiminde fırsatlar	22
2.13.1. Ortak kelimeler	22
2.13.2. Sivil toplum örgütleri	26
3. YÖNTEM.....	28
3.1. Araştırmanın Yöntemi	28
3.2. Çalışma Grubu	28
3.3. Veri Toplama Aracı.....	29

3.4. Uygulama.....	30
3.5. Toplanan Verilerin Analizi.....	31
4. BULGULAR ve YORUM.....	32
5. SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	56
KAYNAKÇA	59
EKLER.....	63

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Türkçe Arapça ortak kelimeler	22
Tablo 2. Örnekleme alınan öğrencilere ilişkin demografik veriler	28
Tablo 3. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, bir yabancı dil öğrenmeye ilişkin tutumları	31
Tablo 4. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye başlama durumları	32
Tablo 5. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin Türkçe öğrenme nedenleri	32
Tablo 6. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin A1 düzeyinde Türkçe öğrenmek için uzaktan eğitimin yeterliliğine ilişkin görüşleri	33
Tablo 7. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin süreçte kullandıkları elektronik araçların şekilde internete bağlılık durumları	34
Tablo 8. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin bilgisayar teknolojilerini kullanabilme durumları	35
Tablo 10. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin Türk dilini yapısı gereği öğrenilmesinin zorluğuna ilişkin görüşleri	37
Tablo 11. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutumları	37
Tablo 11-a. Araştırmaya katılan öğrencilerin ilgili tutum ifadelerine ne ölçüde katıldıkları ve uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutumları görülmektedir	39
Tablo 12. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler	39
Tablo 13. Öğrenme sürecinde Türk dili doğası hakkında değerlendirme yapılmıştır	40

Tablo 14. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere ilişkin çözüm önerileri...	41
Tablo 15. Cinsiyet değişkeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi.....	42
Tablo 16. Daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenme değişkeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi	44
Tablo 17. Öğrenim düzeyi değişkeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi	45
Tablo 18. Yabancı dil olarak Türkçe Öğrenme nedeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi	47
Tablo 19. Yaş değişkeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi.....	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. An introduction to phonology Francis KAT.....	18
Şekil 2. Yazma Şekli	21
Şekil 3. Cinsiyet	29
Şekil 4. Bir yabancı dil öğrenmeye ilişkin tutumları	31
Şekil 5. Daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye başlama durumları	32
Şekil 6. Türkçe öğrenme nedenleri	33
Şekil 7. Uzaktan eğitimin sunduğu imkanlar Türkçe öğrenmek için	34
Şekil 8. İnternete bağlı durumları	35
Şekil 9. Bilgisayar teknolojilerini kullanabilme durumları	35
Şekil 10. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kullandığı uygulamalar	36
Şekil 11. Türk dilini yapısı gereği öğrencilerinin zorluğuna ilişkin görüşleri	37

KISALTMALAR LİSTESİ

2019-nCoV	: Yeni Tip Korona Virüs
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
TİKA	: Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
YEE	: Yunus Emre Enstitüsü
TÖMER	: Türkçe Öğretim Merkezi
YTB	: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
YTÖ	: Yabancılar Türkçe Öğretimi
YTÜ	: Yıldız Teknik Üniversitesi
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı

1. GİRİŞ

Günümüzde yabancı bir dil öğrenmenin önemi oldukça artmıştır. Bu sebeple bireyler, özellikle mesleki ve kişisel gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla yabancı bir dil öğrenmek için türlü fırsatlar aramaktadır. Bu bağlamda uzaktan eğitimin sağladığı fırsatlar ise bir hayli fazladır. Özellikle COVID-19 salgını ile başlangıçta palyatif bir çözüm olarak kullanılan uzaktan eğitimin oldukça fazla öğrenme fırsatı ve kolaylığı sağladığı anlaşılmıştır. Hâlihazırda yüz yüze eğitimin mümkün olmadığı durumlarda veya karantina şartlarında kullanılan birçok uzaktan eğitim uygulaması, işe yararlığı noktasında eğitim yöneticileri, öğretmenler ve öğrencilerin güvenini kazanmış durumdadır. Birçok resmi ve özel kurumun yabancı dil olarak Türkçe öğrettiği ve çok sayıda kişinin yabancı dil olarak Türkçe öğrendiği göz önüne alındığında bu alanda son yıllarda önemli ve çok sayıda gelişme yaşandığı söylenebilir.

Gerçekten de Türkçe, çok geniş bir coğrafyada milyonlarca insanın konuştuğu kökeni çok eskilere dayanan bir dildir (Barın, 2004; Açar, 2004; Biçer, 2012). Bu sebeple bu dilde yazılmış tarihi eskilere dayanan çok sayıda eser bulunmaktadır. Günümüzde de pek çok alanda, çok sayıda Türkçe eser yazılmaya devam etmektedir. Ayrıca dünyanın birçok ülkesindeki üniversitelerde Türkçe öğretilmekte ve Türkçe üzerine bilimsel çalışmalar yapılmaktadır. Gerek Türkiye'nin güttüğü uluslararası politikalar gerek dünyada meydana gelen sosyo-politik değişimler gerekse de Türkiye'nin sınırlarında meydana gelen siyasi-askeri olaylar sonucu son yıllarda yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenlerin sayısını katlanarak artmıştır (Alyılmaz, 2010; Barın, 2003; Durmuş, 2013; Er vd., 2012; Göçer vd., 2011; Güler, 2012; Gün vd., 2014; Karababa, 2009; Özdemir, 2013). Salgın sürecinde de uzaktan eğitimle yabancı dil olarak Türkçe öğretimi hususunda önemli tecrübeler kazanılmıştır. Ancak günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uzun yıllardan beri elde edilen tecrübe ve Türkiye Cumhuriyeti Devletinin gayretlerine rağmen hâlen bazı problemlerle karşılaşmaktadır. Bu problemlerden en önemlileri; yabancılara Türkçe öğretimi alanında yetişmiş nitelikli öğretmen sayısının azlığı, Türkçe öğretimi programının yabancı öğrencilerin ana dilinin yapısına, eğitim düzeyine ve kültürüne göre

hazırlanmaması, Türk dilinin yapısal özelliklerinden kaynaklanan problemler ve Türkçe öğretiminde kullanılan yöntem, teknik ve materyallerin ihtiyaca cevap vermemesi şeklinde sıralanabilir (Durmuş, 2013; Göçer vd., 2011; Güler, 2012; Karababa, 2009; Özdemir, 2013;). Uzaktan eğitimin kendine has fırsatları olduğu gibi çeşitli zorlukları da bulunduğundan, yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde karşılaşılan bu problemlerin, etkili ve kalıcı öğrenmeyi engelleyici etkileri söz konusu olabilir. Yeni Tip Korona Virüs (2019-nCoV), 2019 yılının sonlarında Çin Halk Cumhuriyeti'nde ortaya çıkmış ve bütün dünyaya yayılmıştır. 2020 yılının Mart ayında ise Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından pandemi ilan edilmiştir. Salgına karşı alınan tedbirlerden biri de okulların tatil edilmesi olmuştur. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) 23 Mart 2020 tarihi itibarıyla bütün kademelerdeki okulları yüz yüze eğitime kapatarak uzaktan eğitime geçmiştir. Covid-19 pandemisi hızlı ve öngörülemez şekilde başladığından, pek çok kurum çeşitli zorluklar yaşamıştır. Eğitim kurumları da bunların başında gelmektedir. Çünkü çocuklar okullarda eğitim görmekte iken bir anda kendilerini evlerinin odalarında bilgisayar veya TV ekranları karşısında ders dinlerken bulmuşlardır. Ancak yukarıda da değinildiği gibi uzaktan eğitime birden geçilmesi bazı zorluklara neden olmakla birlikte pek çok fırsatı da beraberinde getirmiştir. Dijital çağda doğmuş çocuklar için zorunlu şekilde kullanılan uzaktan eğitim, öğretmen ve ailelerin de zorunlu olarak dijital araçları sıklıkla kullanmalarına sebep olmuş ve yeni becerilerin kazanılmasına vesile olmuştur. Uzaktan eğitim, her ne kadar kazanımlar açısından farklılık arz etmese de, süreçte kullanılan araç gereçler, öğretim sürecinin planlanması, öğrencilerin derslere katıldığı fiziki ortamlar ve sınıf içi etkileşim vb. açılardan değerlendirildiğinde yüz yüze eğitimden oldukça farklıdır. Uzaktan eğitimde karşılaşılan problemlerin kaynağı daha çok öğrencinin kullandığı elektronik cihazların niteliği, kullanılan internet altyapısı, ailenin süreçte öğrenciye sağladığı eğitimsel ve sosyal desteğin yanında evdeki fiziki ortamı düzenlemesi ve öğretmenlerin uzaktan eğitime adaptasyonuna bağlı olduğu söylenebilir (Bakioğlu ve Çevik, 2020; Bozkurt, 2020; Dikmen, ve Bahçeci, 2020; Durak, Çankaya ve İzmirli, 2020; Keskin ve Özer Kaya, 2020; Sancak ve Çöl, 2020; Serçemeli ve Kurnaz,2020).

Ana dili Arapça olan ve Türkçe öğrenmek için Türkiye'de bulunan çok sayıda öğrenci ile kendi ülkesinde olup da Türkçe öğrenen öğrenciler de pandemi sürecinde Türkçe'yi uzaktan öğrenmek durumunda kalmıştır. Arap öğrencilerin Türkçe öğrenme

süreçlerinde sosyal, tarihi ve coğrafi bazı özel faktörler devreye girmektedir. Bu sebeple Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Arap öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları problemler ve getirdikleri çözüm önerileri farklılık arz edebilir. Uzaktan eğitim sürecinin sonunda eğitim sisteminin hemen tüm tarafları uzaktan eğitimle eğitim yapma hususunda psikolojik eşiği geçmiştir. Ayrıca sistemin kendi başına da işe yarar olduğu görülmüştür. Bu şartlar altında özellikle yabancı dil öğrenmede uzun zamandır kullanılan uzaktan eğitimin gelecekte de daha sık kullanılacağı söylenebilir. Değişen dünya şartlarında da Arap ve Türk halkı arasındaki ilişkilerin giderek artacağı da görülmektedir. Bu bağlamda Türkçe'yi öğrenmeye yeni başlayan Arap öğrencilerin uzaktan eğitimde karşılaştıkları problemlerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesinin önemi de kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Zira sonraki süreçte ne tür önlemler alınacağı ve öğrencilerin beklentileri yabancı dil öğretme sürecinin kritik noktalarından biridir.

1.1. Araştırmanın Önemi

Günümüzde teknoloji kullanımı günlük hayatın ayrılmayan bir parçasıdır. Her alanda teknoloji kullanılmaktadır. Eğitim süreçleri de teknolojiyi yoğun şekilde kullanmaktadır. Özellikle Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim, eğitim faaliyetlerinin durmaması için kullanılmıştır. Süreçte okullar eve sığdırılmış, dersler çevrimiçi olarak işlenmiştir. Hayat normalleşse bile özellikle yabancı dil öğrenmede uzaktan eğitimin kullanılma oranının artarak devam edeceği söylenebilir. Bu çalışmanın sonuçları, uzaktan eğitimle Türkçe öğreten kurumların ve kişilerin özellikle Arap öğrencilere Türkçe öğretirken karşılaşılabilecekleri problemleri; muhtemel çözüm önerilerini ve öğrencilerin beklentilerini ortaya koyması açısından önemlidir. Ayrıca ister Araplara Türkçe öğretimi ister uzaktan yabancı dil öğretimi hakkında akademik çalışma yapmakta olan veya yapacak olan araştırmacılar için de önem arz etmektedir.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın temel amacı kendi ülkelerinde yaşayan ve pandemi sürecinde Türkçe öğrenmeye başlayan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları güçlükleri ve çözüm önerilerini tespit etmektir.

1.3. Problem Cümlesi

A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri nedir?

1.4. Alt Problemler

Çalışmanın alt problemleri bu şekildedir:

- A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin görüşleri nelerdir?
- A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin görüşlerine göre, uzaktan eğitimle Türkçe öğrenme sürecini daha etkili hale getirebilmesi için alınması gereken önlemler nelerdir?
- A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin görüşleri, karşılaştıkları problemler ve çözüm önerileri hangi değişkenlerden ne ölçüde etkilenmektedir?

1.5. Sınırlılıklar

1.Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılıyla sınırlıdır.

2.Araştırma örneklemini, Arap ülkelerinde yaşayan ve A1 düzeyinde, Türkçe öğrenmek isteyen Araplar ile sınırlıdır.

3.Araştırma bulguları kullanılan ölçme aracıyla sınırlıdır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dil kavramı

Dil, insanlar arasında kullanılan iletişim aracıdır. İnsanlar dili düşünce ve hislerini aktarabilmek için kullanılmaktadır. İbn Cinni dil kavramını şöyle anlatır: “Dil, tüm insanların amaçlarını ifade ettiği seslerdir” (İbn Cinni: 2008).

Dil, bir milletin içinden çıkar. İnsanlar birbirleriyle bağ kurma ehemmiyeti hissettikleri anda ve birbirleriyle kaynaştığı zamanda diller ortaya çıkar. Mimikler, jestler, kelimeler ve sinyaller kullanarak iletişim kurulur (Joseph Vendryes: 1921).

2.1.1. Dil ve iletişim

İletişim kavramı, Ar (el-ittisal)الاتصال, İng-Fr communication, Alm Kommunikation.

İletişim- Cominication- kelimesi Latince'dir, communis “ortak”, communicare “iletişim kurmak” anlamına gelmektedir. Bir varlığı gruplar arasında paylaşmak, konuşmak, karşılıklı bildirimde, görüş alışverişinde bulunmak” anlamına gelmektedir (Telman ve Ünsal, 2005:19).

Dil ve iletişim kavramı birbirlerinden ayrılamaz. İletişim denildiğinde akla gelen dildir, dil dendiğinde de akla gelen ilk şey iletişimdir. İnsan herhangi bir iletişime girebilmek için dile ihtiyaç duymaktadır. Dil yok olduğunda iletişim kopar ve insanın anlatmak istediği şeyleri karşısındaki kişiye iletme imkanı ortadan kalkar. Bir turist başka bir ülkeye gittiğinde oradaki halkla iletişim sağlayabilmesi ve anlayabilmesi için oradaki dili anlayabilene kadar öğrenmeli ya da dünyada en çok kullanılan dillerden birini bilmelidir. İngilizcenin bu kadar çok kişi tarafından bilinmesinin en önemli nedenlerinden biri de budur.

2.1.2. Dil ve kültür

Dil ve kültür de birbirinden ayrılmayan iki kavramdır. Dil kavramı tanındığında onun çevresinde şekillenen kültür de tanınacaktır. Mohamed Hassan Hito (2011), Kültürü,

“milletlerde var olan inançlar, bilimsel ve estetik ürünler ile genel ahlaklarının toplamıdır” şeklinde tanımlamıştır.

Ziya Gökalp ise dili kültürün temel bir unsuru sayar. Dil bir kişinin düşüncelerini duygularını aktaran iletişim aracı olarak tanıtıldığı gibi dilin ifade ettiği herşey de kültüre girmektedir. Dilde kullanılan kalıp ifadeler atasözler, deyimler vb bütün bunlar o milletin kültürünü yansıtan bir aynadır. Aslında dil ve kültür kavramları birbirine bağlıdır. Dil, milletin kültürünü taşıyan bir araçtır, kültür de dilin özelliklerini göstermesine zemin sağlayan önemli bir aktarım aracıdır.

2.1.3. Ana dili

Anadil; Ar, (el-lugatu el-um) اللغة الأم; Fr, La langue maternelle; İng, Mother tongue; Alm, Muttersprache.

Yakın aile çevresi ile temas hâlinde konuşan bir özne (daha sonra anadili olarak adlandırılır) tarafından öğrenilen ilk dil. (Larousse,2022; la langue maternelle, 1852).

Bebek, çevresinden algıladığı iletişim verilerini işleyerek ilk yılında ana dilini ya da birinci dili edinme yeteneğiyle dünyaya gelmektedir. Ağlama yoluyla edinim sürecine başlar, ebeveynleri ve çevresindekiler bebek ağladığında onlara ne mesajı vermek istediğini çözebilirler. Acıktığı için ya da herhangi bir rahatsızlıktan dolayı ağladığına dair açıklamalar yaparlar .

2.1.4. Ana dili öğretimi

Çocuklar ilkokula başladığı zaman okullarda uygulanan eğitim-öğretim sistemini takip ederek ana dilini öğrenmeye başlarlar, dil seviyeleri ilerledikçe diğer dersleri anadilleriyle öğrenirler.

Kişinin kendi kültürünü ve yaşadığı toplumda bulunan yaşam tarzını anlayabilmesi için anadilini bilmesi şarttır.

2.1.5. Dil becerileri

Beceri ifadesi bir şey yapabilme yeteneğidir. Becerinin alanı geniştir ve her alanda pratik yapa yapa o işte kişi beceri sahibi olur.

Günümüzde teknoloji geliştikçe insan kendini her zaman bir yarışmada hissetmektedir. İsteddiği bir işi bulabilmek için en azından bir beceri sahip olması gerekmektedir ve bu becerilerin başında dil bilme becerisi gelir.

Beceri tanımı sözlüğe göre “1. Elinden iş gelme durumu, ustalık, maharet. 2. Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarmak ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği, maharet” anlamlarına gelmektedir (Türkçe sözlük,2005).

Dil becerileri dört temel beceriden oluşturmaktadır: dinleme, konuşma, okuma, yazma.

2.1.5.1. Dinleme

Bebek annesinin karnındayken ilk öğrendiği beceri dinlemedir annesinden, babasından ve çevresinden çıkan sesleri yakalamaya başlar ve yaşı ilerledikçe konuşmaya başlar. Bir kişi diğer dilleri de öğrenmek istediğinde ilk kazanacağı beceri dinlemedir çünkü dinleme anlama demektir. Öğreneceği dili dinleyip anlar sonrasında diğer becerileri öğrenir.

Dinleme becerisi kişinin konuşmasından ya da sesli okumasından iletmek istediği mesajı doğru bir şekilde anlayabilmektir (Özbay,2009b: 37).

2.1.5.2. Konuşma

Konuşma becerisi (sözlü iletişimi), sosyal yaşamda kişilerin iletişim kurabilmesini, biriktirdiği bilgileri, duyguları, düşünceleri karşıdaki kişilere aktarabilmesini sağlamaktadır. Konuşma becerisi edinimi tıpkı dinleme becerisi edinimi gibi doğuştan getirilen bir beceridir. Beceri kelimesiyle kastedilen, tekrarlama ve bilinçli bir öğrenme sürecidir. Konuşma becerisi öğrenme sırasında gerçekleşir (Çelebi, 1996, S 46).

Buna karşılık konuşma becerisi, dinleme becerisine benzer şekilde kazanılmaktadır. Bebekler büyüme sürecindeyken ebeveynlerinden ve çevresindekilerden bu yetileri kazanabilme kabiliyetiyle doğmaktadır.

2.1.5.3. Okuma

Okuma becerisi dil becerileri sıralamalarında üçüncü sırada yer almaktadır. Dinleme ve konuşma becerilerinden sonra, okuma dinleme ve konuşma becerilerine benzemeyen bir beceridir. Dinleme ve konuşma becerisi çevreden doğal olarak edinilebilir becerilerdir. Okuma becerisi ise yazma becerisiyle beraber aynı mantıkla edinilir, kişi bir okula ya da herhangi bir dil eğitim kursuna katıldıktan sonra okumayı

çalışarak öğrenir, kişinin anadili olsa bile çevreden öğrenebileceği bir beceri olmadığı için öğrenme çabası göstermeden öğrenilmez.

“Okuma , okuyucu ve yazar arasında uygun bir ortamda gerçekleşen görüş alışverişidir”. (Akyol, 2009).

Okuma becerileri, bir kişinin etkileşime girmesine ve yazılı dilden anlam kazanmasına vesile olur. Yazılı içerikte iletilen amaçlanan mesajın bağımsız olarak anlaşılmasına yol açan, ustalaşması gereken birkaç bileşen vardır. Birincisi, Ulusal Okuma Paneli tarafından “dilde konuşulan kelimeleri tanıma ve manipüle etme” olarak tanımlanan fonetik farkındalıktır (Whalon et al. 2009).

2.1.5.4. Yazma

Yazma becerisi, sesli olmayan konuşmalarda, akademik yazılarda, iş yerlerinde vb kullanılan önemli bir beceridir. Dil becerilerinde en son öğrenilen beceridir, okumadan sonra gelmektedir. Yazma becerisi en zor beceridir.

Yazma, hissetiklerimizi ve düşüncelerimizi, biriktirdiğimiz tecrübeleri, okuma, görme ve dinleme yoluyla oluşturduğumuz bilgileri yazı şekline dönüştürüp ifade etmektir (Seven, 2000: 21).

2.2. Yabancı dil

“Yabancı dil terimi, bir ülkede veya toplumda kullanılan geçerli anadil dışındaki tüm dilleri kapsamaktadır” (Başkan, 2006, s. 194).

Küreselleşme, gelişme dönemlerinde devlet bunlardan uzak duramaz ve uzak duramadığı anda bu gelişmelere ayak uydurabilmesi için yabancı dile ihtiyacı ortaya çıkar. Bu gelişmeye katkı veren, çok yaygın olan İngilizce gibi bir yabancı dili bilmek bireysel ve toplumsal açıdan dünyayla anlaşma kabiliyetini artırır. O devletin diğer kültürlerle kaynaşmasına ve onlardan yararlanmasına izin veren yabancı dildir. İlave olarak daha fazla yeniliğe katkıda bulunacaktır (Te'sirul-lugati el-acnebiyye 'ala el-lugati el-ummi).

2.2.1. Günümüzde yabancı dil öğretimi

Günümüzde yabancı dil konuşanların sayısı yükselmektedir. Ebeveynler, çocukları küçük yaştan itibaren yabancı dil öğreten özel öğretmenler yardımıyla ya da yabancı

dil öğreten okullara kayıt yaptırarak yabancı dil öğrenmelerini kolaylaştırmayı hedeflemektedir. Dil öğrenimi küreselleşme çağında bir ihtiyaç olarak karşımıza çıktığı için çocukların becerilerini geliştirmek ve büyüyünce akranları seviyesinde veya üzerinde olmaları hedeflenmektedir.

Çağımızdaki genç nüfusun çoğu yabancı diller bilmektedir. Dil gelişimi öğretmeni Edinburgh Üniversitesinde öğretmenlik yapan Anotella SORACE'in ifadesi bunu kanıtlar niteliktedir: Günümüzde Avrupa'daki gençler yabancı dilleri öncekilere kıyasen daha çok konuşuyorlar.

SORACE'nin 2011 yılında yaptığı araştırmaya göre; 2000 yılında doğan gençlerin yabancı bir dil bilme oranları %77 daha fazladır. (Sorace, 2011).

Bu sayılar yüksek öğrenim gören kişiler ve memurlar arasında yabancı dil bilenlerin oranını yükselmektedir. Bazı şirketler çalıştırdıkları personellere yoğun yabancı dil kursları vermeyi öncelik sırasına koymaktadır.

2.2.2. Yabancı dil öğrenmenin önemi

Küreselleşme zamanında insan kendi becerilerini geliştirmek zorunda kalmıştır. Bunun nedeni ise büyük oranda, kendi gibi olan diğer kişilerin özellikleriyle aynı seviyeye gelebilmek ya da onlardan daha iyi olabilme isteği olarak tahmin edilmektedir. Yabancı dil bilmek kişilerin özelliklerine katkı sunmaktadır. İspanya'daki Pompeu Fabra Üniversitesinde yapılan araştırmalara göre çok dil sahibi olan kişiler etraflarını daha iyi analiz edebilirler. Bir konuya odaklanmaları, meseleden yanlış fikirleri çıkarabilmeleri diğer kişilere göre daha güçlüdür. Yabancı dil öğrenmenin birçok önemi vardır ve bu önemlerin tümü kişiye ve topluma katkı sağlamaktadır. Dilin önemi birkaç noktada sıralanmıştır:

- Yabancı dili öğrenmek ana dili daha iyi bir düzeye getirmeyi sağlar.
- İletişim becerilerini geliştirir.
- Kişinin özgüvenini artırır.
- Zihinsel becerileri güçlendirir.
- İş fırsatları çoğaltır.
- Akademik çalışmalarda yardım eder farklı dillerde olan çeşitli kaynaklara erişimi sağlar.

- Diğer kùltürlere açık olmayı ve akabinde bu açıklık vesilesiyle ırkçılık ve bazı toplumsal sorunları azaltmayı sağlar.
- Zaman ilerledikçe yabancı dili bilmeyen ümmi olarak görünecektir ve bu görüş alandaki araştırmacılar bunu tespit etmektedir.

2.2.3. Yabancı dil öğretimi ve kùltür aktarımı

Yabancı dil öğretimi ve kùltür aktarımı birbiriyle ayrılmayan iki kavramdır. Yabancı bir dil öğrenildiği zaman o dilde var olan kùltüre dair öğretilen bir çok şeyin öğrenciye aktarılması gerekmektedir. Bunun nedeni kùltürün dil zeminini güçlendirip ön bilgileri artırmasına yardım etmesidir. Öğrencinin o dilin derinliğini daha net bir şekilde anlayabilmesi için kùltürü bilmesi lazımdır, yabancı dilin kùltürünü anladıktan sonra dildeki söz varlığı, kalıp öbekleri kullanıp temel dil becerilerini daha üst bir düzeye taşıyacaktır. Kendi ana dilinde ya da bildiği başka yabancı dillerde olmayan ve o dile has söz varlığı dil hazinesini artırmış olur.

2.2.4. Yabancı dil öğretiminde seviyeler

Bilindiği üzere dünyadaki bütün yabancı diller farklı dil seviyelerinden oluşmaktadır. Kişiler yabancı dil öğrenmek istiyorsa o dile başlamadan önce ilk yapmaları gereken şey, dil seviye tespiti yapmalarıdır. Böylelikle öğrencinin dil seviyesi tespit edilir ve diğer aşamalar daha sağlıklı bina edilebilir.

2.2.4.1. A1 seviye (Başlangıç)

- Somut ihtiyaçların karşılanmasına yönelik bilinen gündelik ifadeleri ve çok temel kalıpları anlayabilir ve kullanabilir.
- Kendilerini ve başkalarını tanıtabilir, nerede yaşadıkları, tanıdıkları insanlar ve sahip oldukları şeyler gibi kişisel bilgiler hakkında soru sorabilir ve yanıtlayabilir.
- Karşısındaki kişinin yavaş ve açık konuşması ve yardım etmeye hazır olması koşuluyla basit bir şekilde iletişim kurabilir.

2.2.4.2. A2 seviye (Orta altı)

- En yakın ilgi alanlarıyla ilgili cümleleri ve sık kullanılan ifadeleri anlayabilir (örneğin çok temel kişisel ve ailevi bilgileri, alışveriş, yerel coğrafya, istihdam).

- Bilinen ve standart konularda basit ve doğrudan bilgi alışverişi gerektiren basit ve rutin görevlerde iletişim kurabilir.
- Geçmişlerini, yakın çevrelerini ve acil ihtiyaç alanlarındaki konuları basit terimlerle tanımlayabilir.

2.2.4.3. B1 seviye (Orta)

- İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda düzenli olarak karşılaşılan bilinen konulardaki açık standart girdilerin ana noktalarını anlayabilir.
- Dilin konuşulduğu bir bölgede seyahat ederken ortaya çıkabilecek çoğu durumla başa çıkabilir.
- Bilinen veya kişisel ilgi alanına giren konularda basit bağlantılı metinler üretebilir.
- Tecrübeleri, olayları, hayalleri, umutları ve tutkuları tanımlayabilir; fikir ve planlar için özet gerekçe ve açıklamalara yer verebilir.

2.2.4.4. B2 seviye (Orta üstü)

- Kendi uzmanlık alanlarındaki teknik tartışmalar da dahil olmak üzere, hem somut hem de soyut konulardaki karmaşık metinlerin ana fikirlerini anlayabilir.
- Her iki taraf için de zorlanmadan, anadili olan kişilerle düzenli etkileşimi oldukça mümkün kılan bir derecede akıcı ve tabii bir etkileşim kurabilir.
- Çok çeşitli konularda açık, ayrıntılı metinler üretebilir ve güncel bir konu hakkında çeşitli seçeneklerin avantajlarını ve dezavantajlarını sunarak kendi görüşünü açıklayabilir.

2.2.4.5. C1 seviye (İleri)

- Çok çeşitli zorlu ve daha uzun cümleleri anlayabilir, örtük anlamı fark edebilir.
- Açıkça ifade aramadan fikirleri akıcı ve sezgisel bir şekilde ifade edebilir.
- Sosyal, akademik ve mesleki amaçlar için dili esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir.
- Karmaşık konularda açık, iyi yapılandırılmış, ayrıntılı metinler üretebilir, düzenleme kalıplarının, bağlayıcıların ve uyumlu aygıtların kontrollü kullanımını gösterir.

2.2.4.6. C2 seviye (İleri üstü)

- Duyduğu veya okuduğu neredeyse her şeyi kolaylıkla anlayabilir. (Cambridg, 2022; The Common European Framework of Reference for Language,2022).

2.3. Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler

Eğitim ve öğretmenlik (akademik) alanı teknik ve düzenli bir şemayla yapılır. Her öğretmenin farklı bir öğretim tekniği mevcut olabilir. Bu yöntemi-tekniki araştırmalarından ve tecrübelerinden kazanmıştır. Fakat öğretim standart tekniğe sahip olduğu için öğretmen bundan kaçınmamalıdır. Dersin daha etkili ve faydalı bir şekilde işlenmesini sağlar, bu teknikler dünyada bilinen tekniklerdir:

2.3.1. Dilbilgisi-Çeviri yöntemi (GrammarTranslation method)

Dilbilgisi-Çeviri ya da geleneksel yöntem (Traditional method). Yabancı dil öğretim tarihinde kullanılan en eski yöntemdir. Bu öğretim yöntemi dünyanın dört yanında ve özellikle Arap dünyasında çok yaygın bir yöntem olduğu fark edilebilmektedir. Bu yaygınlık birçok farklı nedenden dolayı oluşmuştur. Başta gelen sebep öğretim yöntemidir. Çünkü bu yöntemde yabancı dil öğretirken öğrencinin ana diline yakın yöntemler kullanılır.

Bu yönteme göre öğrenci dilbilgisi aracılığıyla hedeflenen yabancı dili öğrenmeli, özellikle okuma ve yazma sırasında dilbilgisini ezberleyip pratik yapmalıdır. Yabancı dilden yerli dile en çok yaygın olan yöntemdir. Bu yöntem eski bir yöntem olmasına rağmen dilbilgisi ve kavramları konusunda zenginleşen bir yöntemdir ve bu yöntem hakkında birçok kişi oldukça faydalı bir yol olduğunu ifade etmiştir.

2.3.2. Direkt yöntem / Dolaysız yöntem (Direct method)

Bu yöntemle beraber yabancı dil öğretiminin tüm içeriğinde ve öğretim yöntemlerinde bir değişiklik meydana gelmiştir. Çünkü mesele artık ünlü yazarların edebi metinlerini okumakla kalmayıp insanların günlük yaşamlarında konuştukları yabancı dilleri öğrenmeye yönelmiştir. Amaç metinlerini anlamak ve onları ana dile çevirmek değil daha çok sözlü becerilerde ustalaşmaya odaklanmaktır.

Bu yöntem yeni şeyler, kelimeler, fiiller öğrenmek açısından, bu şeyleri ve onların çağrışımlarını yabancı dilde ilişkilendirerek kullanılmaktadır. Dinleme kısmında anadil sahibi olanlardan dinleyerek yapılmaktadır. Dilbilgisi konusunda ise bilgi

edinerek ve tümdengelimli bir şekilde c mler ve deyimler kullanılarak   renilecektir.

2.3.3. Doğal yöntem (natural method)

“Doğal yöntem; yabancı dil öğrencilerine, ba ından itibaren yalnızca, öğretmenin kendi anadili olan yabancı dili kullanarak, sürekli konuşma yoluyla iletişim kurmak ve bu etkileşimi birbirleriyle bir metin olu tururcasına bağlantılı, ama dilbilgisi açıklaması yapılmaksızın anla ılabilecek    de yalın bir cümle dizisiyle gerçekleştirmek biçiminde tanımlanabilir.” (Demirel, 2010: 46).

2.3.4.   şitsel-Dilsel yöntem (AudioLingual/ Visual method)

  şitsel-Dilsel dinleme ve dil kavramı birleştirerek bu kavram ortaya çıkmıştır. Bu yöntemin kökeni Binivist dilbilimcilerin (Structural Linguists) ve antropologların (Antropologists)  alı malarına dayanmaktadır. Yöntemi icat edenler ABD Kızılderililerin çeşitli dillerinin üzerine çalışmalar yapmışlardır.

  şitsel-Dilsel yönteminde dilbilgisi i lenmez sadece m kemmел telaffuza odaklanır, (Ebru, Ordu Üniversitesi, Ordu:13).

Öğretmen,   rencilerin davranışlarını takip eder ve yönetir. Bilhassa sözlü iletişim ve telaffuz becerisi hedeflenir. Hedef dilde öğrenciler öğretmenlerini m kemmел bir rol model alır ve onları taklit eder. Öğrenci sınıf arkadaşlarıyla ya da   retmeniyle iletişim kurar fakat iletişime ba layan ve yöneten   retmen olmalıdır (Ebru, Ordu Üniversitesi, Ordu:14).

Ana dili kullanmaya kesinlikle izin verilmez,   renci ana dilini kullanırsa dilbilgisi kuralları kullanırken hatalara d  er (Ebru, Ordu Üniversitesi, Ordu:14).

2.4. Uzaktan eğitimle yabancı dil   retimi

2019’da  in’in Wuhan  ehrinde Covid-19 ortaya çıkıp dünyaya yayılmıştır. Bu pandemiden dolayı devlet yöneticileri tarafından halka bazı kurallara uymaları salık verilmiştir. Bu süreçte okulların kapanma kararı yavaş yavaş çıkmıştır. Bütün okullar tatil edilmiş ve eğitim yüz yüze uygulanmak yerine uzaktan gerçekleşmiştir. Üniversiteler oluşturdukları web site tabanını kullanarak veya var olan uygulamaları kullanarak dönem eksiklerini kapatmak için google meet, zoom uygulaması vb platformları kullanmışlardır. Zamanla   renciler  evrimi i olarak ders işlemeye

alışmaya başlamış ve üniversite dışında ek olarak verilen dersleri internet üzerinden/ sosyal medyada paylaşılan ücretsiz ya da ücretli derslere katılım sağlamıştır.

2.5. Uzaktan eğitimle yabancı dil öğretiminde kullanılan öğretim araç gereçleri

Eğitim araç gereçleri öğretmenin öğrencilerine bilgi ve veri aktarabilmesi için biriktirdiği tecrübeler ve eğitim nesnelerinden oluşmaktadır. Sınıfın içinde veya dışında temel hedef eğitim seviyesini düzeyi yüksek bir seviyeye ulaştırmaktır. Tabii ki öğrenci burada önemli bir rol oynamaktadır. (El veseil ettaelimiyye، 2017، ص 9).

Uzaktan eğitim araç gereçleri bu şekilde sıralanmıştır ve her başlık uzaktan eğitimde önemli bir unsurdur (Blackboard,2022; Vesail taelim el-lougha el-acnebiyye an bued).

2.5.1. İnternet ağı

İnternetin hızı ne kadar yüksekse o kadar yararlı olur ve dersin iyi bir şekilde sürdürebilmesi için önemli ve zaruri bir unsurdur. İnternet öğrenciden ya da öğretmenden dolayı zayıfsa ders istendiği gibi verimli olmayabilir. Birçok açıdan ses, görüntü ya da slaytın net görünmemesinde internetin zayıf olması etkiler. Bazı uygulamalarda internet iyi değilse eğer öğretmenin paylaştığı bağlantı linki tamamen açılmayabilir.

2.5.2. Bilgisayar/ akıllı telefon

Dersi işlemek ve takip etmek için olması gereken araçlardır. Bilgisayarda / telefonda dersin işleneceği uygulamayı indirebilmek için depolama alanı olmalıdır.

2.5.3. Kulaklık/ mikrofon

Öğrencilerin dersleri net bir sesle duyabilmesini sağlar ve öğrencinin (öğretmen için de geçerli) derse odaklanma kabiliyetini yükseltir. Ortamdaki arka sesleri azaltmaya ve öğrencinin odağını derse yönlendirmesine yardım eder. Buna ilave olarak derste bir şey eklemek ya da yorum yapmak istediğinde odada var olan kişilere sesin daha net ve açık ulaşmasını sağlar.

2.5.4. Sosyal medya sayfaları

Sosyal medyayı kullanım hedefi öğretmen'in eğitim linkini paylaşabildiği bir yerdir. Whatsapp, Instagram, Messenger vb. grupları kurarak orada ders linki, ders eğitimiyle alakalı olan duyuru, dosyalar, videolar kolayca derse dahil bütün öğrencilerin erişmesine yardımcı olur. Öğrenci sorusu ya da dersle alakalı paylaşmak istediği bir bilgi varsa rahatça paylaşıp arkadaşlarıyla istişare yapabilmektedir.

2.5.5. Eğitim uygulamaları

İnternette var olan zoom, google meet, microsoft office gibi uygulamalar ders işleyebilmek için ders ekranının canlı olarak paylaşıldığı, öğretmen ve öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurabildiği ve konuşabildikleri platformlardır. Bu uygulamaların sağladığı imkanlarla ücretsiz olarak 100 öğrenci aynı odada ders işleyebilmektedir.

2.6. Uzaktan eğitimle yabancı dil öğretiminin faydaları

Uzaktan eğitim eğitimin bir çeşididir. Öğretmen seçtiği farklı çevrimiçi eğitim uygulamalarını kullanarak ders işlemektedir. Bu tür bir eğitim çeşidi yabancı dil öğrenme konusunda öğrencinin o dili iyi bilen bir profesyonelden ders almasını sağlamaktadır. Öğrencinin vaktine uyan ve belirli bir yerle sınırlı kalmadan derse katılmasını öğrenmesini sağlamaktadır. Kişi uzaktan eğitim derslerinin çoğuna yaş sınırı olmaksızın ve sosyal statüsünü hesaba katmadan katılıp istediği dili öğrenebilmektedir.

2.7. Uzaktan eğitimle yabancı dil öğretiminin sınırlılıkları

Her eğitim çeşidinin olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır. Uzaktan eğitiminde dijital bir eğitim olması hasebiyle sınıf eğitiminde var olan olumsuz yönleri aşağıdaki gibidir:

2.7.1. İnternet problemi

Uzaktan eğitimde en çok yaşanan sorundur. Bazen internet zayıfladığında ekran görünmemektedir ya da donuk kalmaktadır. Bu problem, başarılı bir diyalogun sürdürülmesine engel olur ve öğrencinin dersten sürekli düşmesi sonucu odaklanma problemlerine sebep olur.

2.7.2. Eğitici uygulama  ğretimi problemi

Uzaktan eğitim başlamadan önce eğitici uygulamaların temel kullanım şekli öğrenciye ve öğretmene öğretilmelidir.

2.7.3. Süre sınırı

Zoom uygulaması gibi bazı uygulamalar süre sınırı bulundurdukları için öğretmenin dijital sınıfı sonlandırıp yeniden başlaması gerekmektedir. Öğretmen o anda vermek istediği bilgiyi öğrenciye aktarmadan çıkmış olabilir ve yeniden dersi başlattığında vermek istediği bilgiyi unutabilir.

2.7.4. Kaynaşma problemi

Öğretmenin dijital sınıflarda özellikle dil  ğretim sürecinde samimi ve canlı bir ortam oluşturması gerekmektedir. Öğrencinin sıkılmaması için  ğretmen daha iyi bir şekilde dersini işlemeye çalışmalıdır. Bu ortam ne kadar samimi olsa da sınıftaki samimiyet ortamına ulaşamamaktadır. Çünkü  ğrenci/ ğretmen birbirleriyle ders içinde ya da bittikten sonra konuşup kaynaşamamaktadır. Uzaktan eğitimin bu konudaki dezavantajı öğrencinin i e dönük özelliğini ön plana çıkartma ihtimali taşımaktadır.

2.7.5. Katılım sertifikası

Eğitim sonunda verilen sertifikalar bazı yerlerde/ kurumlarda geçerli bir sertifika olarak kabul edilmeyebilir. Öğrenci uzaktan dil eğitimini başarıyla bitirdikten sonra hedefi sertifika almak ise boşuna vakit ve para harcamış olur.

2.8. Uzaktan eğitimle yabancı dil  ğretiminde dikkat edilecek hususlar

1- Lojistiği hazır tutmak gerekmektedir. Öğretmenin gönderdiği dersin linkine tam zamanında girilmesi gerekmektedir. Öğrencinin ekran arkasında farklı işlerle ilgilenmemesi ve dersi iyi geçirmesini engelleyen, zihin dağıtan seslerden kaçınması gerekmektedir.

2- Dilbilgisi  ğrencilere sunulduğunda yaratıcı bir metotla sunulmaya çalışılmalı ve sunumun içinde  ğretilcek yabancı dil kullanılmalıdır. Öğrenci ekranda sadece öğretmene odaklandığı için ekranda beyaz tahta açılmalı ve orada öğrencinin öğrendiği ya da ders içinde işlenen yeni kelimler yazılmalıdır. Ekranı dersle ilgi çok resim eklenmelidir. Böylelikle  ğrencinin kafasında nesneler canlanacaktır. Dersin

özeti, ekstra kaynaklar ve linkler öğrencilere yönelik hazırlanmalıdır. Dersi daha iyi şekilde pekiştirmek amacıyla araştırmalar yapılmalıdır.

3- Öğretmen dinamik olmalıdır. Online olarak ders işleten öğretmenler derslerini işlerken ses tonlarına çok dikkat etmelidir. Bu yönde ses efekti kullanımı önerilmektedir. Ses kaydı canlı bir ses olmadığı için ses kalitesinin aynı düzeyde olma ihtimali çok düşüktür. Öğrenciler eğitmeni göremediği için bu hususta abartılı beden dili ve yüz ifadelerine yer verilmeli ve ders boyunca pozitif olmaya çabalanmalıdır.

4- Ders kişiselleştirilmelidir. Eğitmen öğrencilerinin ihtiyaçlarının ve hedeflerinin bilgisine hâkim olmalı ve özel olarak ilgilendikleri alanlarda destekleyici olmalıdır. Bunun sonucunda dersler daha verimli, eğitici ve motivasyon verici olacaktır. Öğrenciler eğitmenler tarafından kişisel olarak tanınmalı ve ona göre derslerin konusu kişiselleştirilerek işlenmelidir.

5- Sabırlı olunmalıdır, eğitmen ya da yabancı dili öğrenen biri olarak sabırlı olmak en temel adımdır. Dil öğrenenler ve eğitmenler olarak, dili (dinleme veya okuma) almanın, konuşma veya yazma gibi dili üretmeden önce geldiğini biliyoruz. Öğrencilerimizin yeterince rahat ve çıktıya hazır olmaları için sabırlı olmamız gerekmektedir. (Kidwordcitizen, 2022; Teaching languages online strategies and pitfalls, 2019).

2.9. Türkçenin özellikleri

Türkçe, Türkiye'nin resmî dilidir. Güney doğu Avrupa, Batı Asya'da konuşulan bir dil olarak görünmektedir. Türkçe, bilindiği üzere Türkçe kökenli kelimelerden oluşmaktadır. Ek olarak Arapça, Farsça, Fransızca kökenli kelimeler de Türkçede bulunmaktadır. Kelime okunuşu bakımından Arapçadaki kelime ile aynı anlamı vermeyebilir. Buna örnek olarak, Türkçedeki teselli etmek fiili (birinin sıkıntısını yatıştırmak) Arapça'da farklı bir anlama geldiği gözlemlenmektedir. Arapçada teselli fiili eğlenme, erteleme gibi anlamlara gelmektedir. Nitekim her dilde kendine has dil özellikleri mevcuttur. Türkçenin yapısı itibarıyla de farklı özellikler taşıdığı görülmektedir. Bazı özelliklerinden bu çalışmada bahsedilecektir:

2.9.1. Ses bilim

Sesbilim veya fonoloji dilbilimin alt dalıdır. Sesbilimi veya fonoloji, insan dilindeki seslerin fiziksel özelliklerini dil ötesi bir yaklaşımla incelemektedir. Fonoloji bunu üç farklı alanda yapar: artikülasyon, fonoloji ve titreşim .

Sesler, konuşma organlarından çıktıktan sonra dar, geniş, düz, yuvarlak vb sınıflandırmalara göre sınıflandırılır. Bu sesler bütün dillerde olduğu gibi ikiye ayrılırlar. ‘Ünlü’ ve ‘ünsüz’ harfler olarak tanıtılır. Türkçe’deki ünlüler ve ünsüzlerin aralarındaki fark şudur: ünlü heceler yan yana gelemez. Yardım hecesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yardım hecesi ya da kaynaşma harfi ‘y’ harfidir, bu harf kelimeye eklenerek kelimeleri birleştiren harftir. (Türkçe sesbilgisi Anadolu Üniversitesi, sayfa 11).

Türkçe başka dillerde olmayan ses uyumu özelliğine sahiptir. Kelimeler ses uyumu kuralına uymalıdır. Örneğin:bir kelimeye ek ekleyince eklenecek ünlü (sesli harf) kelimenin en son sesli harfine bakılıp ona benzeyen ya da uyan bir ünsüz eklenebilir. Mesela: ‘gül’ kelimesine gramerde ünlü harfi eklediğinde gül ü şeklinde ve kelimeye uyuyan ses harfi eklenmiş olunur.

Şekil 1 : An introduction to phonology Francis KAT, page 4

2.9.2. Tümce

Tümce bir dilin esasıdır. Tümce kavramını bir cümleye söyleyebilmek için o cümlenin en azından bir yüklem iirmesi gerekmez. Türkçe’de tümce nedir? Türkçe’de tümcenin ögeleri nelerdir?

Tümce, kelimeleri kurallı bir Şekilde dizilerek bir mesaj, duygu, düşünce vb. iletendir. Tümcenin her öbeği belli bir görev üstlenir, bu ögeler tümcenin esas yapısıdır: yüklem, özne, tümceler, eklentiler, niteleyiciler vb. (Yabancı dil olarak Türkçe dilbilgisi, sayfa 22:25).

2.9.3. Sözcük oluşturmak

Sözcük Türkçede en kk anlatım birimidir. Türkçenin mantığına göre yeni bir sözcük oluŐturabilmek tretimle oluŐturulur.

2.10. Araplara Türkçe ğretimi

Türkçe dünyada ğretimi gittikçe artan bir dildir. Son yıllarda yabancılar tarafından öğrenmek istenilen bir dil olmuştur. Bu istek farklı nedenlerden dolayı oluşmuştur. Arap dünyasında da bu öğrenme isteği vardır ve gittikçe Türkçe ğrenenlerin sayısı artmaktadır. Türkiye devleti Türk kültürünü ve dilini Araplara öğretmek için çeŐit çeŐit kurumlar açmıŐtır. Bunlar; Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı ve TKA gibi kurumlardır. Bu kurumlar Arap lkelerinde bulunarak Türkçeyi ve Türk kültürünü öğrenmek isteyenlerin öğrenmelerini kolaylaŐtırmak için faaliyetler düzenlemektedirler. Türkiye’de eğitimine devam etmek isteyenler ise Tmer ve YTB programlarına baŐvurarak kazandığı takdirde Türkçe ğrenme hakkı kazanmaktadır.

2.11. Arapçanın zellikleri

Arapça, BirleŐmiŐ Milletler (United Nations) tarafından dünyanın en çok yayılan altı dili arasındadır. Yazılı, sözlü Şeklinde geniş bir düzlemde yayılmıştır. Arap devletleri birliği bilgisayarın dil sistemine Arapçayı yerleŐtirmiŐtir. Arapça dil becerilerini içeren birkaç bilgisayar programı yayımlanmıŐtır.

Her dil kendi dil özelliğine sahiptir. Dilinin kökeni, önemi, güçlüğü, bütün hayat müfredatlarını anlama boyutunu beyan eder ve o dildeki dil güzelliğini yansıtır.

Arapçada var olan dil özelliği başka dillerde olmayan özelliklere sahiptir ve sadece ona mahsustur.

Arapça sami dillerde varlığını sürdüren ve dünyada yaygın olan dillerden biridir. Kendisini koruyarak günümüze kadar gelmesinin en büyük sebeplerinden biri Kuran-ı Kerim'in Arapça olarak indirilmesidir.

2.11.1. Ses özelliği

Arapça harfler mahreç/telaffuz olarak diğer dillere göre farklıdır. Arapça harfler mahrece göre ayrılır. Bilindiği üzere harflerin bir kısmının mahreci/telaffuzu gırtlaktan çıkmaktadır. Diğer bir kısmının mahreci ise dudaktandır.

- Boğazın alt kısmından çıkan harfler şöyle sıralanmıştır:

ثم الغين (Ġayn) والهمزة (hamze) الخاء (Hı) (Ayn) العين (He) الهاء (He) الحاء (Fe) الفاء

- Dudaktan çıkan harfler:

الفاء الباء الواو

2.11.2. Sözel özelliği

Arapça'da cümle yapısı diğer dillerle kıyaslandığında en sağlam ve dakik cümle yapısına sahiptir. Eril ve dişil cinsiyetler için ayrı ayrı zamir kullanılmaktadır. Hatta ikişer kullanımlar için müstakil zamir bulunmaktadır. Arapça'da El-müsenna (المثنى) adıyla geçmektedir. Bu zamirler, Arapça'da mevcut olan cümle açıklamasını netleştirir. Arapça konuşan halklar için en güzel ve en belîğ(derin) dildir.

2.11.3. Sarf özelliği

Arapça'da bir kelimenin harekesi değiştiğinde bir harf eklendiğinde ya da silindiğinde birebir aynı kuralı takip ederek kelimenin anlamı değişebilir.

2.12. Araplara Türkçe öğretimine karşılaşılan dilden kaynaklanan güçlükler

Yeni bir dili öğrenmek istediğimiz zaman bazı yanlışlara düşebiliriz. Araştırmacılara göre öğrencinin en çok yaptığı hata öğrenmek istediği dili ana diliyle mukayese etmesidir. Türkçenin Araplara öğretilme sürecinde öğrencilerin dilden kaynaklı yaptığı birkaç hata aşağıda gösterildiği gibidir:

2.12.1. Cümle kuruluşu

Bilindiği üzere Türkçe cümle yapısı bakımından Arapça'dan farklıdır. Arapça'da cümle iki türdür. Fiil cümlesi (fiil ile başlayan cümle) ve İsim cümlesi (isimle başlayan cümle). Türkçenin cümle kuruluş şekli Arapçadan farklı olduğu için öğrenci Türkçeyi öğrenirken Arapça cümle kuruluşu mantığıyla kurmaktadır ve bu da yanlış anlamaya yol açmaktadır.

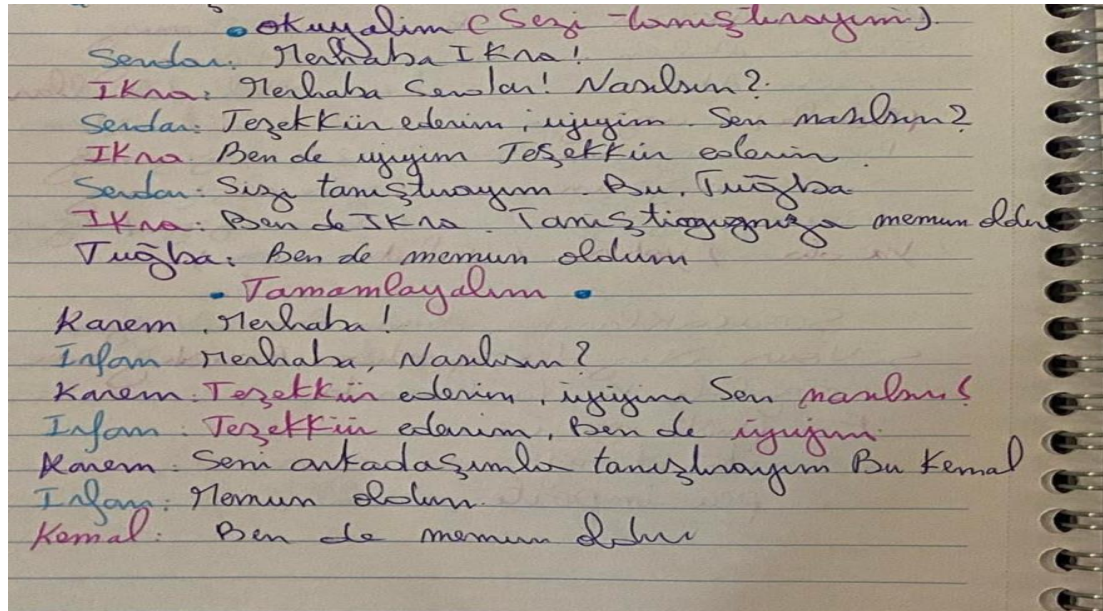
2.12.2. Hal ekleri

Arap öğrencilerin en çok karşılaştığı sorundur. Ekleri dersleri işlerken anlayabilir fakat bir etkinlik olunca ya da pratiği yaparken kullanmayı unutabilir. Bir cümleyi kurarken eksiz kurabilme ihtimali vardır. Örnek: dünyayı gezdim yerine dünya gezdim diyebilir ve bu soruna diğer ekler de dahil olabilir. Tamlama hal eki, bulunma hal eki yerine ayrılma hal eki de koyabilir ya da koymadan cümleyi eksik kurar.

2.12.3. Yazma şekli

Yazma tarzında öğrencilerde en çok rastlanan hata, birçoğunun Türkçeyi yazarken harfleri birleştirerek yazmasıdır, aşağıdaki şekil gösterdiği gibi:

Şekil 2. Yazma şekli

2.12.4. Fiil çekimi

Fiili çekerken ve uyumlu sesli harf eklerken yanlış çekilebilir. Mesela gidiyorum, gidiyorem şeklinde çekebilirler.

2.12.5. Çeviri

Kalıp sözleri kullanırken Arapçadaki kalıp sözleri çevirerek bu hataya düşerler.

2.12.6. Telaffuz

Arap öğrenci Arapça'dan Türkçe'ye aktarılan Arapça kökenli kelimeleri karşına çıktığında Arapça telaffuz şekliyle telaffuz eder.

2.13. Araplara Türkçe öğretiminde fırsatlar

Türkçe, yapısında çok sayıda Arapça kelime içermektedir. Bu özelliği Araplar ve anadili Arapça olanlar için Türkçe öğrendiği zamanda daha hızlı ve daha iyi bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olur.

2.13.1. Ortak kelimeler

Türkçede bakıldığında birçok Arapça kökenli kelimeler bulunmaktadır. Arapça Kur'an-ı Kerim'in, peygamber (S.A.V)'in hadislerin dili olması nedeniyle ve Osmanlı döneminde Arap-Türk arasındaki güçlü ilişkiden dolayı Arapça kökenli kelimeler eski Türkçeye girmiştir. Günümüzdeki Türkçede Arapça kökenli kelimeler Eski Türkçeye mukayesi yapıldığında azaldığı görülmektedir. Araştırmalara göre tespit edilen Arapça-Türkçe ortak kelimelerin sayısı yaklaşık 6500 kelimedir.

Aşağıda sıralanan kelimeler her alfabeden üç kelime seçilerek eklenmiştir :

Tablo 1. Türkçe- Arapça ortak kelimeler

Alfabet	Türkçe	Arapça	Anlam/Arapça'daki anlam
A	Ahval	أحوال	Haller, durumlar
	Ahşap	أخشاب	Tahta
	Akıl	عقل	Kişinin karar verme, düşünme, uygulama yeteneği, bellek
B	Bayat	بائت	Taze durumda olmayan
	Bedel	بدل	Bir şey alırken karşılığında verilen mal, para, emek
	Berrak	براق	Duru

C	Cazip	جاذب	Çekici, ilgi uyandıran
	Celse	جلسة	Oturum
	Cüret	جرأة	Cesaret
Ç	Çanta	شنطة	Eşya taşımak için kullanılan kap
	Çorap	جورب	
D	Dakik	دقيق	Her şeyi dikkatinde yapan
	Dalalet	دلالة	
	Dahi	داهي/داهية	Zeka ve iradesi olan kişi
E	Ebat	أبعاد	boyutlar
	Ebedi	أبدى	Sonsuz
	Ezel	أزل	Başlangıç belli olmayan zaman
F	Faal	فعال	Hep çalışan, uğraşan
	Fert	فرد	Kişi, birey
	Firak	فراق	Ayrılık, ayrı düşme
G	Galeyan	غليان	Coşma, kaynama
	Gaddar	غدار	Merhametsiz, insafsız
	Ganimet	غنيمة	Savaş sırasında veya savaştan sonra düşmandan alınan mal
H	Haber	خبر	Önceden olmuş veya olacak olay hakkında bilgi
	Hasıl	حاصل	Olmuş, meydana çıkmış
	Heves	هوس	İstek, gelip geçici istek
I	Irk	عرق	Soy
	Iskat	اسقاط	Düşürme, Aşağı doğru atma
	Islah	اصلاح	Düzeltilme, yola getirme
İ	İcar	إيجار	Kira

	İdrak	ادراك	Anlayış, akıl erdirme
	İffet	عفة	Namus ahlak kurallarına bağlılık
	İhtiyat	احتياج	Yedek, ölçülü davranmak
K	Kaide	قاعدة	Kural, taban
	Kıraat	قراءة	Okuma
	Kıyam	قيام	Ayaklanma, ayağa kalkma, ayakta durma
L	Lahza	لحظة	Zamanın en küçük, bölünmeyecek parçası, an
	Levha	لوحة	Bir yere asılmak amacıyla yazılmış yazı veya yapılmış resim
	Lüzum	لزوم	Lazım olmak, gereklilik
M	mağara	مغارة	Bir tepe veya bir kaya içine doğru uzanan kovuk
	Makale	مقالة	Gazete veya dergilerde çıkan sanat, siyaset ekonomik ve sosyal konularda yazılan fikir yazısı
	Mukaddes	مقدس	Kutsal, manevi değeri olan
N	Nesil	نسل	Soy, kuşak
	Netice	نتيجة	sonuç
	Nutuk	نطق	Söz, konuşma, söylev
Ö	Ömür	عمر	Yaşam süresi
R	Ramak	رمى	Nefes alacak derece
	Rutubet	رطوبة	Nem, yaşlık
	Rüş	رشد	Erginlik
S	Saadet	سعادة	Mutluluk

	Saha	ساحة	Alan
	Serap	سراب	Kum üzerinde su varmış gibi görünen ısı
Ş	Şahap	شهاب	Yıldız akması, akan yıldız, alev parçası
	Şeffaf	شفاف	Saydam, ışığı geçirir
	Şerit	شريط	Dar ve uzun kıyı parça
	Şua	شعاع	Işın
T	Taahhüt	تعهد	Bir şeyi yapmayı üstlenme, üstüne alma
	Takallüs	تقلص	Kasılma
	Taksit	تقسيط	Bölünme, bir borç belli zamanlarda ödenen her bir parçası
U	Umran	عمران	Bayındırlık, medeniyet
	Umum	عموم	Bütün, hep
	Unsur	عنصر	Eleman, bütünün parçalarından biri
Ü	Ücret	أجرة	Bir çalışmanın emeğin karşılığı olarak verilen para veya mal
	Ümmet	أمة	Bir peygambere inananların hepsine verilen ad
	Üslup	أسلوب	Bir sanatçının görme , duyma ve anlatım özelliği
V	Vaat	وعد	Bir işi yapmak, yerine getirmek için verilmiş olan söz
	Vaha	واحة	Çöllerde bulunan yeraltı suyunun yüzeye çıktığı bitki örtüsü bulunan alan

	Vazih	واضح	Belli, açık
Y	Yakin	يقين	Kesin bilgi
Z	Zaaf	ضعف	Düşkünlük, güçsüzlük
	Zait	زائد	Fazla
	Zail	زائل	Sürekli olmayan, yok olan, sonra eren

2.13.2. Sivil toplum örgütleri

Bir dilin yayılmasını sağlamak için sağlam bir zemin hazırlanması gerekmektedir. Bu zeminin ise o ülkenin toprağında var olan dil merkezleri ya da yurtdışında dil ve kültür öğretebilmek için destek alan örgütler olması gerekmektedir.

2.13.2.1. TİKA

Türk İş birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, 1992 yılında kurulmuştur. TİKA kuruluş tarihinden itibaren birçok toprakta ve ülkede özellikle Türkiye'yle ortak tarih sahibi olan ülkelere Türk politikasını uygulayan bir araç görevinde bulunmaktadır. (TİKA, 2002;Tika hakkımda,1991).

2.13.2.2. Yunus Emre Enstitüsü(YEE)

Yunus Emre Vakfı, 05.05.2007 yılında kurulmuştur. Türkiye'yi, Türkçe'yi, Türk tarihini ve kültürünü tanıtmak amacıyla kurulmuştur. Türk dilini, kültürünü ve sanatını öğrenmek isteyenlere yöneliktir.

YEE 63 ülkede bulunmaktadır. 2009 da aktif olarak faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır. Gösterdiği faaliyetler yurtdışındakiler başta olmak üzere Türkoloji bölümlerine ve Türkçe öğretimine destek vermektir. YEE diğer ülkelerle farklı kültürel ve sanatsal faaliyetler gerçekleştiren enstitüdür. Diğer kültürlerle Türk kültürü arasında köprü inşaa etmektedir. Türkiye'yi ulusal ve uluslararası etkinliklerde temsil etmektedir. (Yunus Emre Enstitüsü,2021; YEE hakkımda, 2009).

2.13.2.3. TÖMER

TÖMER, 1984 tarihinde kurulmuştur. Dil ve kültür aktarmak amacıyla yola çıkan bu merkez, kurulduğu tarihten bu yana 6 milyondan fazla öğrenci yetiştirmiştir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten ve diğer 12 farklı dilde hem kültür olarak hem de dil olarak farklı faaliyetler göstermektedir. (TÖMER, 2021;TÖMER hakkında, 1984).

2.13.2.4. YTB

06.04.2010 tarihinde kurulmuştur. Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşları ve Türkiye’de YTB bursu kazanıp eğitim alan uluslararası öğrencilerine yönelik bir kurumdur.

YTB’in gerçekleştirdiği faaliyetler kültürel ve eğitsel aktivitelerdir. Bu kurumun temel amacı yurtdışındaki Türklerle ve diğer kardeş ülkelerle var olan ilişkileri güçlendirmektir.

2.13.2.5. Maarif Vakfı

Maarif vakfı 17.06.2016 tarihinde kurulmuştur. Yurt dışında aktif olarak etkinliklerini göstermektedir.

Yurt dışında eğitim kurumları açma kararı sahibi tek kuruluştur. Maarif Vakfı, insanlığa ilim, irfan, barış ve huzur getirmek amaçlamaktadır.(Türkiye maarif vakfı, 2022; Maarif vakfı hakkımda, 2016).

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, veri toplama araçları, verilerin toplaması ve analizine yer almıştır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları güçlükleri ve çözüm önerilerini tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli; veri toplama tekniği olarak anket kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da günümüzdeki bir durumu var olduğu şekliyle betimleyen, öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür. Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Karasar, 2011).

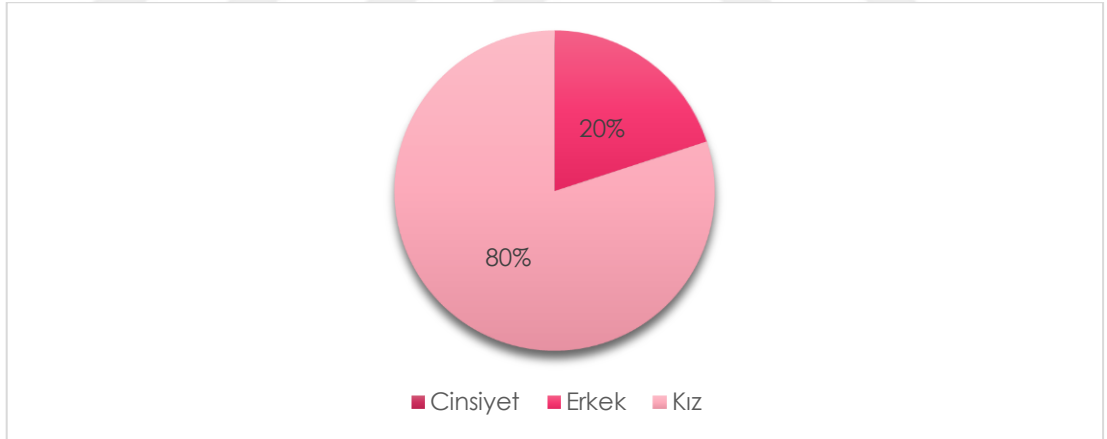
3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma evrenini Kuzey Afrika ve Orta Doğuda bulunan Arap ülkelerinde yaşayan ve A1 düzeyinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen, anadili Arapça olan öğrenciler oluşturmaktadır. Bu evrenden örnekleme yoluyla seçilen 100 öğrenciye ulaşılmış ve anket formu uygulanmıştır. Örnekleme alınan öğrencilere ilişkin demografik veriler şu şekildedir:

Tablo 2. Örnekleme alınan öğrencilere ilişkin demografik veriler

Değişiklikler	Cinsiyet	F	%
Cinsiyet	Erkek	20	20
	Kız	80	80
Uyruk	Cezayir	60	60
	Mısır	20	20
	Ürdün	8	8
	S. Arabistan	4	4
	Bahreyn	4	4
	Filistin	4	4
Yaş	15-20	36	36
	21-25	32	32
	26-30	26	26
	+31	6	6
Eğitim düzeyi	Lise	23	23
	Lisans/lisans üstü	77	77

Şekil 3. Cinsiyet

Tablodaki veriler incelendiğinde öğrencilerin %80'inin kız olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin %60'ı Cezayir uyrukludur. Öğrencilerin yaşları incelendiğinde %36'sının 15-20 yaş arasında olduğu gözlemlenmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır (EK-1). Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin demografik verileri toplamak amacıyla hazırlanan sorular bulunmaktadır. İkinci

bölümde ise beşli likret türünde hazırlanan ve örnekleme alınan öğrencilerin uzaktan yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye ilişkin görüş, karşılaştıkları problemler ve çözüm önerilerine ilişkin sorular bulunmaktadır.

Anket geliştirilirken öncelikle ilgili literatür taranmıştır. İlgili literatürden hareketle taslak anket formu geliştirilmiştir. Anketin geçerliği uzman görüşü alınarak sağlanmıştır. Bu form Türkçe öğretimi, yabancılara Türkçe öğretimi ve uzaktan öğretim alanında doktorasını tamamlamış 3 alan uzmanı tarafından incelenmiştir. Uzmanların görüş ve önerileri doğrultusunda düzenlenen ankete son şekli verilmiştir. Anketin güvenilirliği için test-tekrar test yapılmıştır. Türkiye’de yaşayan ve Uzaktan öğrenimle Türkçe Öğrenen yabancı uyruklu 100 öğrenciye anket uygulanmıştır. İki uygulama arasındaki korelasyon katsayısı 101 olarak bulunmuştur. Anket araştırmacı tarafından Arapça’ya çevrilmiştir. Anketin Türkçesi ve Arapçası anadili Arapça olan ve C2 düzeyinde Türkçe bilen üç uzman tarafından incelenmiş ve çevirinin uygunluğu denetlenmiştir.

3.4. Uygulama

Uygulamanın birinci kısmında Yunus Emre Enstitüsü tarafından yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan A1 düzeyi Yedi İklim kitabındaki uygulamalar dijital ortama aktarılmıştır. Bu dijital materyal aracılığıyla A1 düzeyindeki Arap öğrencilere üç ay boyunca hafta içi her gün üç saat olacak şekilde Türkçe öğretimi yapılmıştır. Derslerin tamamı C2 düzeyinde Türkçe bilgisine sahip, anadili Arapça olan eğitmen tarafından verilmiştir. Bu uygulamalar sürecinde yoklama alınmıştır. Uygulamalar bittikten sonra öğrencilere başarı testi yapılmıştır. Bu testten öğrencilerin tamamının 55 ila 85 arası puan aldığı görülmüştür. Daha sonra yine çevrimiçi olarak anket uygulanmıştır. Tüm uygulamalar için öğrenciler ve aileleri bilgilendirilmiştir. Anket uygulamasından önce öğrencilerin çalışmaya gönüllü katıldıklarına ilişkin bir ikon işaretlemeleri istenmiştir. Anket formu ancak bu ikon işaretlendikten sonra açılacak şekilde düzenlenmiştir. Uygulamalar esnasında öğrenciler süreçle ilgili olarak soru ve görüşlerini özel mesaj aracılığıyla eğitmene göndermiş ve tüm sorulara cevap verilmiştir.

3.5. Toplanan Verilerin Analizi

Veri analizi için SPSS-25 paket programı kullanılmıştır. Anketin uygulanması sonucu elde edilen veriler bilgisayarda işlenmiştir. Araştırmada yüzde, frekans, T testi ve F testi kullanılmıştır.

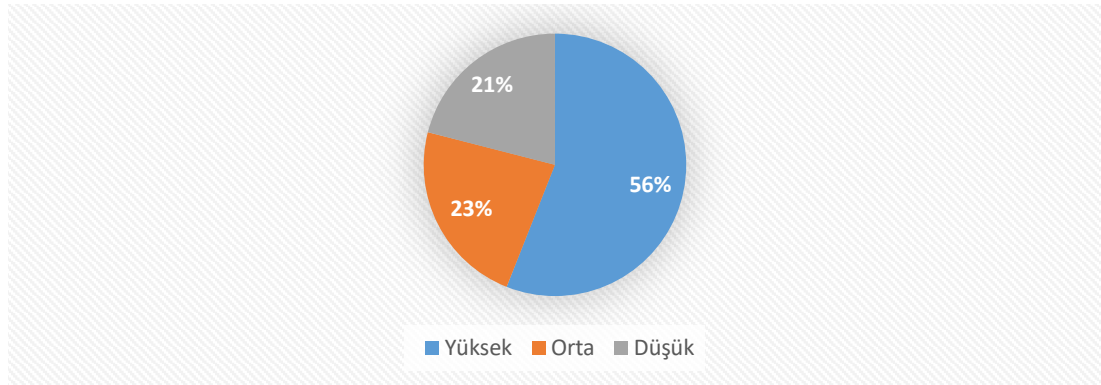
4. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırma sonucu elde edilene bulgular tablolar halinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, bir yabancı dil öğrenmeye ilişkin tutumları

	F	%
Yüksek	56	56
Orta	23	23
Düşük	21	21

Şekil 4. Bir yabancı dil öğrenmeye ilişkin tutumları

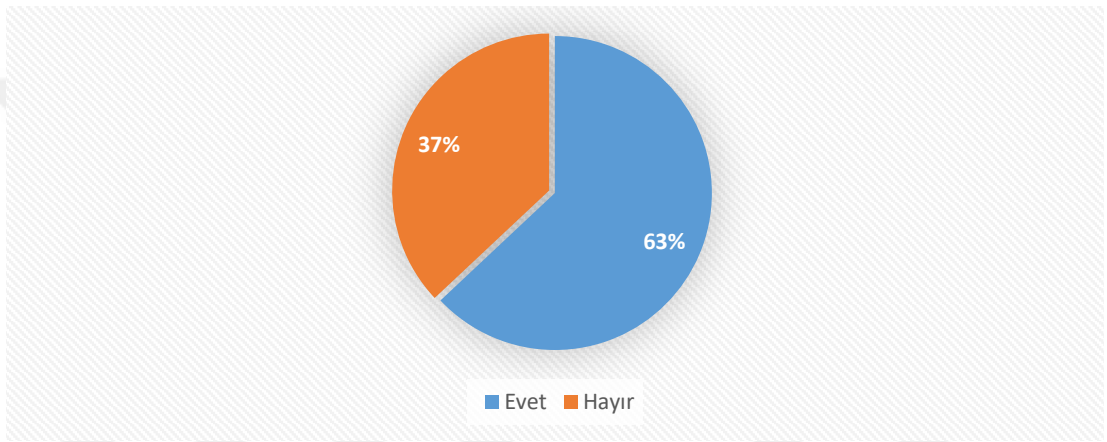

Tablodaki verilere göre araştırmaya katılan öğrencilerin 56'sının (%56) herhangi bir yabancı dil öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlarının yüksek; 23'ünün (%23) orta düzeyde ve 21'inin ise düşük düzeydedir. Bu bulgular araştırmaya katılan öğrencilerin büyük kısmının bir yabancı dili öğrenme konusunda istekli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin, daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye başlama durumları

	F	%
Evet	63	63%
Hayır	37	37%
Toplam	100	100%

Şekil 5. daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye başlama durumları

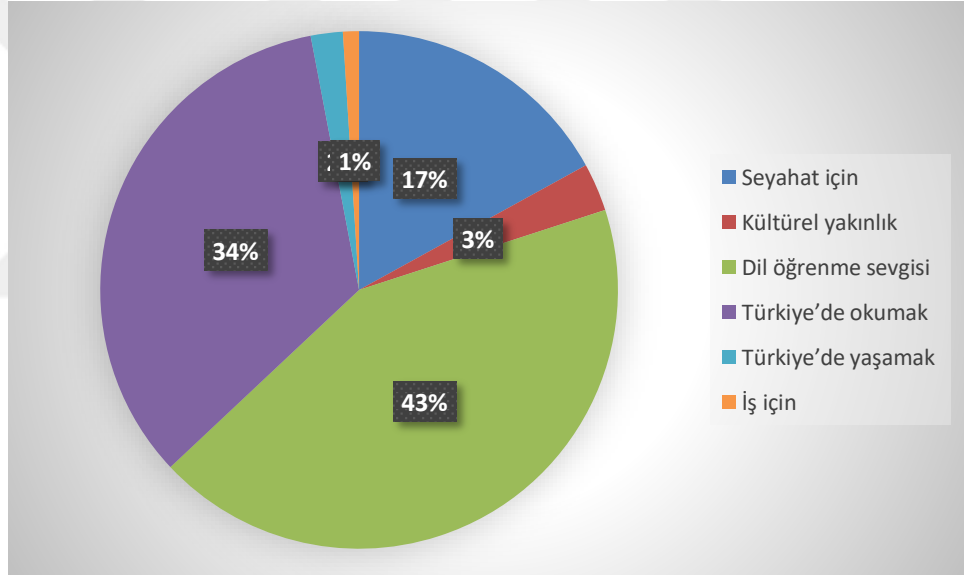

Tablodaki veriler incelendiğinde Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin 63'ü (%63) daha önce Türkçe öğrenmeye çalışmış ancak bırakmıştır. Kalan 37 öğrenci (%37) ise daha önce Türkçe öğrenmeyi hiç denememişlerdir. Bu bulgular tablo 1'deki bulgularla beraber değerlendirildiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye istekli olduğu ve kendi başına da olsa Türkçe öğrenmek için en az bir kez girişimde bulunduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin Türkçe öğrenme nedenleri

Nedenler	F	%
Seyahat için	17	17
Kültürel yakınlık	3	3
Dil öğrenme sevgisi	43	43
Türkiye’de okumak	34	34
Türkiye’de yaşamak	2	2
İş için	1	1

Şekil 6. Türkçe öğrenme nedenleri

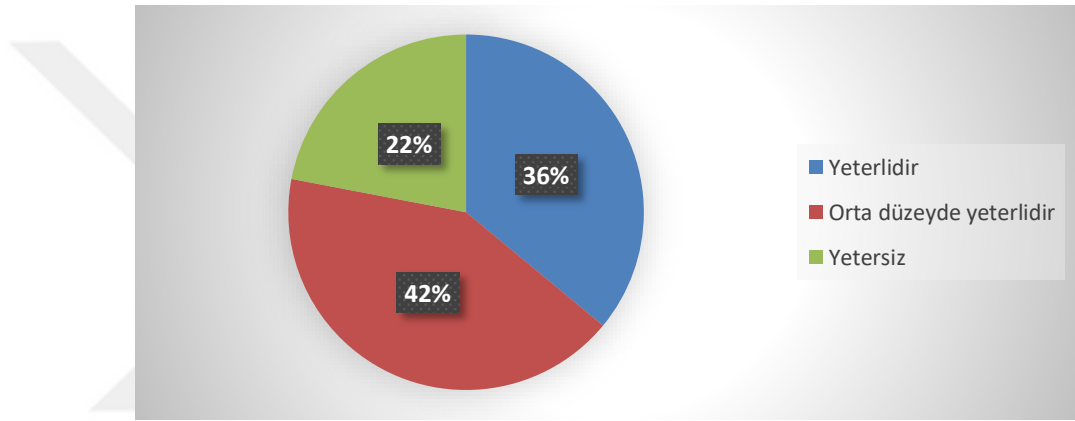

Tablo 5.’teki verileri incelendiğinde öğrencilerin %43’ünün yabancı dil öğrenme sevgisi %34’ünün ise Türkiye’de okumak için Türkçe öğrenmek istediği; 17 öğrencinin ise (%17) seyahat amacıyla Türkçe öğrenmeye başladığı görülmektedir. Kültürel yakınlık, Türkiye’de yaşamak ve iş için seçenekleri ise Türkçe öğrenmek için temel nedenlerden biri olarak daha az tercih edilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin A1 düzeyinde Türkçe öğrenmek için uzaktan eğitimin yeterliliğine ilişkin görüşleri

Uzaktan eğitimin sunduğu imkânlar Türkçe öğrenmek için	F	%
Yeterlidir	36	36
Orta düzeyde yeterlidir	42	42
Yetersizdir	22	22

Şekil 7. Uzaktan eğitimin sunduğu imkânlar Türkçe öğrenmek için

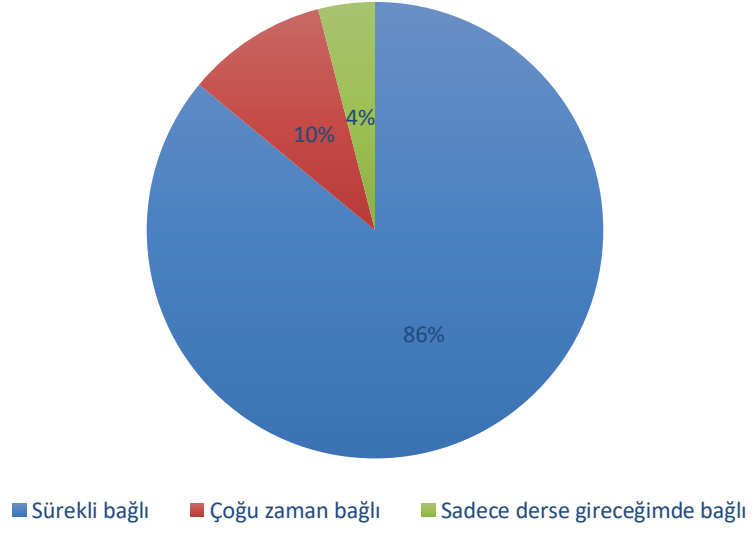

Araştırmaya katılan öğrencilerin 36'sı (%36) A1 düzeyinde Türkçe öğrenmek için uzaktan eğitimin yeterli olduğunu; 42'si (%42) orta düzeyde yeterli olduğunu belirtmiştir. 22 öğrenci ile (%22) uzaktan eğitimin sunduğu imkanları yabancı dil olarak Türkçenin öğrenilmesinde yeterli olmayacağını düşünmektedir.

Tablo 7. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin süreçte kullandıkları elektronik araçların şekilde internete bağlılık durumları

İnternete bağlılık durumları	F	%
Sürekli bağlı	86	86
Çoğu zaman bağlı	10	10
Sadece derse gireceğimde bağlı	4	4

Şekil 8. İnternet bağılılık durumları

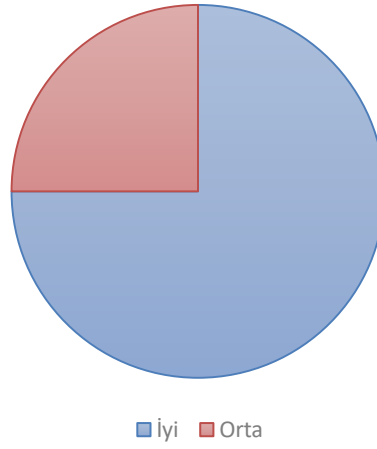

Araştırmaya katılan öğrencilerden 86'sı (%86) uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmek için kullandıkları elektronik cihazlarının sürekli olarak internete bağlı olduğunu belirtmiştir. 10 öğrenci ise çoğu zaman internete bağlandığını 4 öğrenci ise sadece dersler için internete bağlandığını belirtmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin bilgisayar teknolojilerini kullanabilme durumları

Düzyey	F	%
İyi	75	75
Orta	25	25

Şekil 9. Bilgisayar teknolojilerini kullanabilme durumları

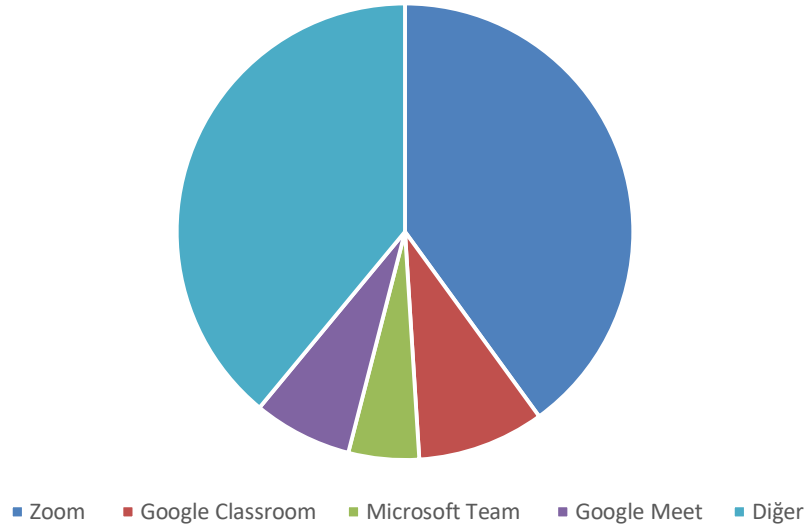

Tabloya göre araştırmaya katılan öğrencilerin 75'i (%75) bilgisayar teknolojilerini iyi düzeyde 25'i ise orta düzeyde ustalıkla kullanabilmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kullandığı uygulamalar

Uygulamalar	F	%
Zoom	40	40
Google Classroom	9	9
Microsoft Team	5	5
Google Meet	7	7
Diğer	39	39

Şekil 10. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde kullandığı uygulamalar

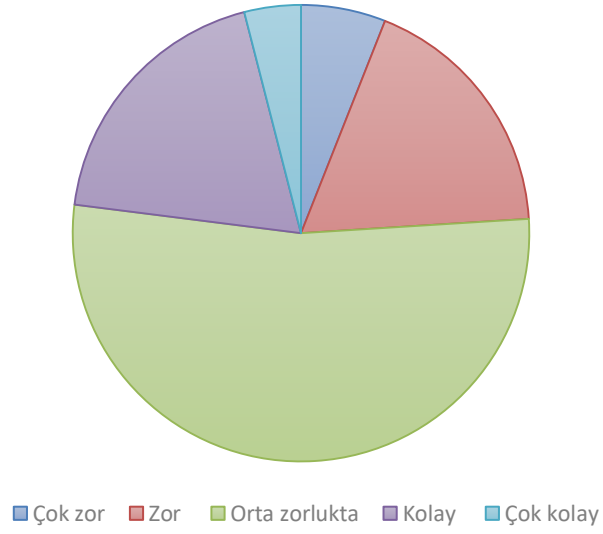

Tabloya göre öğrencilerin büyük oranı zoom uygulamasını kullanmaktadır. %40'lık oranla ön plana çıkmaktadır. Öğrencilerin bu uygulamayı kullanma sebepleri kolay ve pratik olması, öğretmenlerin çoğunun kullanıyor olması, ücretsiz ve kolay olmasıdır. Sonra sırasıyla Google classroom, Google meet ve microsoft team kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 10. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin Türk dilini yapısı gereği öğrenilmesinin zorluğuna ilişkin görüşleri

	F	%
Çok zor	6	6
Zor	18	18
Orta zorlukta	53	53
Kolay	19	19
Çok kolay	4	4

Şekil 11. öğrencilerin Türk dilini yapısı gereği öğrenilmesinin zorluğuna ilişkin görüşleri

Tablo 10'e göre öğrencilerin büyük çoğunluğu Türkçe'nin öğrenilmesinin orta veya daha yüksek zorlukta bir dil olduğunu düşünmektedir. Türkçeyi kolay veya çok kolay öğrenilebilir bir dil olarak gören öğrencilerin oranı ise %23 olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutumları

İfadeler	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Uzaktan eğitimde Türkçe öğrenmek beni heyecanlandırıyor.	4	4	13	13	8	8	45	45	30	30
Online eğitimde dersin başlama saatini beklerken sabırsızlanıyorum.	22	22	49	49	15	15	8	8	6	6
Uzaktan eğitimde Türkçe öğrenmeyi seviyorum.	20	20	55	55	8	8	12	12	5	5

Keşke pandemiden sonra da derslerimizi uzaktan eğitimle yapsak.	18	18	27	27	16	16	23	23	16	16
Uzaktan eğitim uygulamalarında Türkçe öğrenirken isteksiz oluyorum.	10	10	17	17	28	28	28	28	17	17
Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeyi okulda yüz yüze ders işlemekten daha çok seviyorum.	13	13	33	33	14	14	24	24	16	16
Uzaktan eğitim sürecinde dersleri yüz yüze eğitimden daha kolay öğreniyorum.	17	17	25	25	17	17	28	28	14	14
Uzaktan eğitim uygulamaları kullanarak yapılan aktivitelerden keyif alıyorum.	25	25	47	47	11	11	10	10	7	7
Dersleri Uzaktan eğitimle işlemek istemiyorum.	9	9	12	12	14	14	36	36	29	29
Uzaktan eğitim uygulamalarında ders işlerken yüz yüze eğitime göre daha başarılı olduğumu düşünüyorum	20	20	26	26	22	22	22	22	10	10

Tablo 11-a. Araştırmaya katılan öğrencilerin ilgili tutum ifadelerine ne ölçüde katıldıkları ve uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutumları görülmektedir

	F	%
Yüksek	70	70
Orta	15	15
Düşük	15	15

Tablo 11 ve 11-a’da araştırmaya katılan öğrencilerin ilgili tutum ifadelerine ne ölçüde katıldıkları ve uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutumları görülmektedir. İlgili ölçeğe 10 madde bulunmaktadır. Öğrencilerin ölçekten alabileceği maksimum puan 50; minumum puan ise 10’dur. Buna göre öğrencilerin 23’ü (%33) uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin yüksek tutum geliştirirken, 56’sı (%56) uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin orta düzeyde ve 21’i (%21) ise düşük düzeyde tutum geliştirmiştir. Bu bulgular araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin oldukça yüksek tutum geliştirdiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 12. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler

Problem ifadeleri	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Uzaktan eğitimle ders işlerken bağlantım kesiliyor	7	7	54	54	5	5	22	22	12	12
Uzaktan eğitimde ders işlerken yayınlamıyorum	6	6	35	35	8	8	41	41	10	10
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknoloji aleti kullanmayı bilmiyorum	1	1	15	15	6	6	39	39	39	39
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknolojik gerektiğinde bana yardımcı olacak kimseyi bulamıyorum	2	2	14	14	6	6	42	42	36	36
Uzaktan eğitimde ders dinleyeceğim ortam uygun olmuyor	2	2	19	19	10	10	34	34	35	35
Evde uzaktan eğitimde alan başkalarının olması süreci olumsuz etkiliyor	4	4	20	20	7	7	42	42	27	27
Uzaktan eğitim sürecinde ders saatleriyle ile uyku düzenim arasında bir uyumsuzluk oluyor	3	3	18	18	7	7	47	47	25	25

Uzaktan eğitim sürecinde ödevleri yapmak daha zor oluyor	4	4	28	28	8	8	42	42	18	18
Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun süre zaman geçirmekte zorlanıyorum	8	8	26	26	9	9	37	37	20	20
Uzaktan eğitimde dersi dinlemek için gerekli kulaklık, mikrofon gibi araç gereçlerim yok	3	3	17	17	5	5	45	45	30	30
Derse katılan sınıf arkadaşlarımdan uyumsuz davranışları dersin verimliliğini düşürüyor	8	8	19	19	6	6	36	36	31	31
Yüz yüze eğitimi alışkanlığım uzaktan eğitimden verim olmamı engelliyor	30	3	5	5	17	1	3	3	45	45
		0				7				

Tablo 12’da araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken hangi problemlerle ne ölçüde karşılaştıkları görülmektedir. Tablo incelendiğinde öğrencilerin en çok yayın donması ve kesilmesi problemi ile karşılaştığı görülmektedir. Yüzyüze eğitim alışkanlığı, ödevlerin yapılması, takibi ve geri bildirim alma ile ekran karşısında uzun süre kalma da diğer önemli bir problemlerdir. Teknolojik araçlara sahip olma ve kullanma becerisi ile uygun fiziki ortam ise öğrencilerin daha az karşılaştıkları problemlerdir.

Tablo 13. Öğrenme sürecinde Türk dili doğası hakkında değerlendirme yapılmıştır

	Tekrarlama	Oran
Zor	18	18%
Çok zor	6	6%
Orta	53	53%
Kolay	19	19%
Çok kolay	4	4%
Toplam	100	100%

Tablo incelendiğinde öğrencilerin yüksek oranı (53%) Türkçenin doğasını “Orta” olarak değerlendirmiştir. Düşük oranı ise “Çok kolay” 4% oranıyla belirlemiştir.

Tablo 14. Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere ilişkin çözüm önerileri

Çözüm önerileri	Kesinlikle katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile sürekli iletişim kurmak gerekir	48	48	40	40	5	5	1	1	6	6
Uzaktan eğitim sürecinde diğer Türkçe öğretmenleri ile iletişim kurmak gerekir	29	29	32	32	2	29	5	5	5	5
Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen diğer arkadaşlar ile iletişim kurmak gerekir.	35	35	42	42	1	19	1	1	3	3
Uzaktan eğitimde aile destek olmalı	43	43	34	34	1	18	2	2	3	3
Uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanmalıdır	43	43	39	39	1	13	3	3	2	2
Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.	50	50	41	41	5	5	2	2	2	2
Uzaktan eğitim döneminde Türkçe kitap okumak gerekir.	46	46	36	36	1	14	2	2	2	2
Uzaktan eğitim uygulamalarından, derslerin tekrarı izlenmelidir.	45	45	37	37	1	13	0	0	3	3
Pandemi sürecinde ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmelidir.	43	43	39	39	1	12	3	3	3	3
Uzaktan eğitimle bolca eğitsel oyunlar oynanmalıdır.	46	46	40	40	4	4	1	1	1	1
Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.	50	50	38	38	9	9	1	1	2	2
Uzaktan eğitimde sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema , tiyatro gezmek gerekir.	42	42	38	38	9	9	1	1	2	2

Online dersi dinledikten sonra derste işlenen konu başka kaynaklardan da tekrar edilmelidir.	39	39	35	35	1	17	1	1	2	2
					7					
Uzaktan eğitimde yetkililer teknolojik cihazları ve uygulamaları nasıl kullanacağımızı da öğretmelidir.	39	39	42	42	1	12	3	3	4	4
					2					

Tablo 14. İncelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin, çözüm önerilerinin tamamına yüksek oranda katıldıkları görülmektedir. Öğrencilerin en çok katıldıkları öneriler ise “Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.”, “Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.” ve “Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile sürekli iletişim kurmak gerekir.” Şeklinde sıralanabilir.

Tablo 15. Cinsiyet değişkeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi

İfade sd=98	Değişken	N	X	S	t	p
Uzaktan eğitimle ders işlerken bağlantım kesiliyor	Kız	80	3,16	1,22	,457	,649
	Erkek	20	3,00	1,30		
Uzaktan eğitimde ders işlerken yayını donuyor	Kız	80	2,73	1,11	2,494	,014
	Erkek	20	3,57	1,34		
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknoloji aleti kullanmayı bilmiyorum	Kız	80	1,94	1,01	1,348	,181
	Erkek	20	2,35	1,39		
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknolojik gerektiğinde bana yardımcı olacak kimseyi bulamıyorum	Kız	80	1,87	,95	2,046	,059
	Erkek	20	2,78	1,62		
Uzaktan eğitimde ders dinleyeceğim ortam uygun olmuyor	Kız	80	1,97	1,04	1,252	,229
	Erkek	20	2,42	1,28		
Evde uzaktan eğitimde alan başkalarının olması süreci olumsuz etkiliyor	Kız	80	2,10	1,10	1,516	,150
	Erkek	20	2,71	1,43		
Uzaktan eğitim sürecinde ders saatleriyle ile uyku düzenim arasında bir uyumsuzluk oluyor	Kız	80	2,22	1,13	1,816	,088
	Erkek	20	2,92	1,38		
Uzaktan eğitim sürecinde ödevleri yapmak daha zor oluyor	Kız	80	2,11	,99	1,412	,178
	Erkek	20	2,64	1,33		
Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun süre zaman geçirmekte zorlanıyorum	Kız	80	2,44	1,15	3,116	,006
	Erkek	20	3,42	1,08		
Uzaktan eğitimde dersi dinlemek için gerekli kulaklık, mikrofon gibi araç gereçlerim yok	Kız	80	2,55	1,27	1,815	,086
	Erkek	20	3,21	1,25		
Derse katılan sınıf arkadaşları uyumsuz davranışları dersin verimliliğini düşürüyor	Kız	80	2,09	1,06	1,605	,129
	Erkek	20	2,71	1,38		
Yüz yüze eğitimi alışkanlığım uzaktan eğitimden verim olmamı engelliyor	Kız	80	2,30	1,29	1,008	,328
	Erkek	20	2,71	1,43		
Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile sürekli iletişim kurmak gerekir	Kız	80	3,68	1,15	,249	,807
	Erkek	20	3,78	1,42		

Uzaktan eğitim sürecinde diğer Türkçe öğretmenleri ile iletişim kurmak gerekir	Kız	80	4,03	,92		
	Erkek	20	4,07	1,14	,114	,911
Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen diğer arkadaşlar ile iletişim kurmak gerekir.	Kız	80	4,10	1,02		
	Erkek	20	4,07	1,07	,108	,915
Uzaktan eğitimde aile destek olmalı	Kız	80	4,18	,92		
	Erkek	20	4,21	1,12	,089	,930
Uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanmalıdır	Kız	80	4,32	,87		
	Erkek	20	4,35	1,08	,104	,919
Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.	Kız	80	4,46	,68		
	Erkek	20	4,28	1,13	,573	,575
Uzaktan eğitim döneminde Türkçe kitap okumak gerekir.	Kız	80	4,25	,87		
	Erkek	20	4,21	1,12	,132	,897
Uzaktan eğitim uygulamalarından, derslerin tekrarı izlenmelidir.	Kız	80	4,34	,69		
	Erkek	20	4,00	1,10	1,140	,272
Pandemi sürecinde ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmelidir.	Kız	80	4,12	1,03		
	Erkek	20	4,14	1,09	,048	,963
Uzaktan eğitimle bolca eğitsel oyunlar oynanmalıdır.	Kız	80	4,22	,938		
	Erkek	20	4,07	1,14	,465	,648
Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.	Kız	80	4,38	,814		
	Erkek	20	3,92	1,14	1,434	,172
Uzaktan eğitimde sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema , tiyatro gezmek gerekir.	Kız	80	4,18	,87		
	Erkek	20	4,00	1,17	,567	,579
Online dersi dinledikten sonra derste işlenen konu başka kaynaklardan da tekrar edilmelidir.	Kız	80	3,93	1,18		
	Erkek	20	4,14	1,09	,663	,515
Uzaktan eğitimde yetkililer teknolojik cihazları ve uygulamaları nasıl kullanacağımızı da öğretmelidir.	Kız	80	4,09	1,02		
	Erkek	20	4,14	1,09	,159	,876
Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum	Kız	80	30,48	6,20		
	Erkek	20	31,35	9,12	,343	,736

Tablo 15.’de cinsiyet değişkeninin araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi görülmektedir. Tablo incelendiğinde cinsiyet değişkeninin uzaktan öğretimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum ve çözüm önerileri üzerinde manidar bir etkisinin olmadığı ($p>.05$) görülmektedir. Ancak karşılaşılan problemlerden “Uzaktan eğitimde ders işlerken yayın donması” ve “Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun süre zaman geçirme” problemlerinden erkek öğrencilerin daha fazla etkilendiği görülmektedir ($p<.05$).

Tablo 16. Daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenme değişkeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi

İfade sd=98	Değişken	N	X	S	t	p
Uzaktan eğitimle ders işlerken bağlantım kesiliyor	Evet	63	3,04	1,23	,979	,330
	Hayır	37	3,29	1,22		
Uzaktan eğitimde ders işlerken yayınım donuyor	Evet	63	3,59	1,21	,014	,996
	Hayır	37	3,60	1,15		
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknoloji aleti kullanmayı bilmiyorum	Evet	63	1,93	1,02	-,770	,443
	Hayır	37	2,10	1,14		
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknolojik gerektiğinde bana yardımcı olacak kimseyi bulamıyorum	Evet	63	2,54	1,11	1,703	,103
	Hayır	37	2,73	1,23		
Uzaktan eğitimde ders dinleyeceğim ortam uygun olmuyor	Evet	63	1,96	1,06	,864	,389
	Hayır	37	2,16	1,11		
Evde uzaktan eğitimde alan başkalarının olması süreci olumsuz etkiliyor	Evet	63	2,04	1,11	1,601	,113
	Hayır	37	2,43	1,23		
Uzaktan eğitim sürecinde ders saatleriyle ile uyku düzenim arasında bir uyumsuzluk oluyor	Evet	63	2,20	1,15	-1,252	,214
	Hayır	37	2,51	1,23		
Uzaktan eğitim sürecinde ödevleri yapmak daha zor oluyor	Evet	63	2,06	,93	1,568	,120
	Hayır	37	2,40	1,23		
Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun süre zaman geçirmekte zorlanıyorum	Evet	63	3,79	1,21	,017	,986
	Hayır	37	3,80	1,25		
Uzaktan eğitimde dersi dinlemek için gerekli kulaklık, mikrofon gibi araç gereçlerim yok	Evet	63	2,57	1,20	,798	,427
	Hayır	37	2,78	1,41		
Derse katılan sınıf arkadaşları uyumsuz davranışları dersin verimliliğini düşürüyor	Evet	63	2,03	1,04	1,727	,087
	Hayır	37	2,43	1,23		
Yüz yüze eğitimi alışkanlığım uzaktan eğitimden verim olmamı engelliyor	Evet	63	2,19	1,33	1,699	,093
	Hayır	37	2,64	1,25		
Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile sürekli iletişim kurmak gerekir	Evet	63	4,26	1,01	,612	,542
	Hayır	37	4,13	1,13		
Uzaktan eğitim sürecinde diğer Türkçe öğretmenleri ile iletişim kurmak gerekir	Evet	63	3,69	1,21	,017	,986
	Hayır	37	3,70	1,15		
Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen diğer arkadaşlar ile iletişim kurmak gerekir.	Evet	63	4,00	,98	,546	,586
	Hayır	37	4,10	,90		
Uzaktan eğitimde aile destek olmalı	Evet	63	4,00	1,07	1,271	,207
	Hayır	37	4,27	,93		
Uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanmalıdır	Evet	63	4,09	,97	1,306	,195
	Hayır	37	4,35	,88		
Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.	Evet	63	4,36	,82	,507	,613
	Hayır	37	4,27	1,01		
Uzaktan eğitim döneminde Türkçe kitap okumak gerekir.	Evet	63	4,36	,80	1,297	,198
	Hayır	37	4,56	,64		
Uzaktan eğitim uygulamalarından, derslerin tekrarı izlenmelidir.	Evet	63	4,36	,74	1,678	,097
	Hayır	37	4,05	1,10		
Pandemi sürecinde ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmelidir.	Evet	63	4,25	,82	,777	,439
	Hayır	37	4,37	,68		
Uzaktan eğitimle bolca eğitsel oyunlar oynanmalıdır.	Evet	63	4,11	1,04	,236	,814
	Hayır	37	4,16	1,04		
Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.	Evet	63	4,14	1,07	,772	,442
	Hayır	37	4,29	,74		
Uzaktan eğitimde sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema , tiyatro gezmek gerekir.	Evet	63	4,33	,87	,198	,844
	Hayır	37	4,29	,87		

Online dersi dinledikten sonra derste işlenen konu başka kaynaklardan da tekrar edilmelidir.	Evet	63	3,96	1,03	2,819	,006
	Hayır	37	4,48	,55		
Uzaktan eğitimde yetkililer teknolojik cihazları ve uygulamaları nasıl kullanacağımızı da öğretmelidir.	Evet	63	3,88	1,23	-,791	,431
	Hayır	37	4,08	1,06		
Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum	Evet	63	30,38	5,00	-,448	,655
	Hayır	37	31,00	8,82		

Tablo 16.'de daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenme değişkeninin araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi görülmektedir. Tablo incelendiğinde daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenme değişkeninin, uzaktan öğretimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum, uzaktan öğretimle Türkçe öğrenmede karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri üzerinde manidar bir etkisinin olmadığı ($p>.05$) görülmektedir.

Tablo 17. Öğrenim düzeyi değişkeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi

İfade sd=98	Değişken	N	X	S	t	p
Uzaktan eğitimle ders işlerken bağlantım kesiliyor	Lise	23	2,00	1,08	,729	,468
	Lisans	77	2,19	1,13		
Uzaktan eğitimde ders işlerken yayınlamıyorum	Lise	23	3,73	1,32	,046	,963
	Lisans	77	3,72	1,00		
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknoloji aleti kullanmayı bilmiyorum	Lise	23	3,60	1,11	,570	,570
	Lisans	77	3,75	1,05		
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknolojik gerektiğinde bana yardımcı olacak kimseyi bulamıyorum	Lise	23	3,00	1,50	,000	1,000
	Lisans	77	3,00	1,33		
Uzaktan eğitimde ders dinleyeceğim ortam uygun olmuyor	Lise	23	2,78	1,34	,512	,610
	Lisans	77	2,63	1,15		
Evde uzaktan eğitimde alan başkalarının olması süreci olumsuz etkiliyor	Lise	23	3,04	1,52	,055	,956
	Lisans	77	3,02	1,26		
Uzaktan eğitim sürecinde ders saatleriyle ile uyku düzenim arasında bir uyumsuzluk oluyor	Lise	23	3,04	1,55	,178	,859
	Lisans	77	2,9870	1,26		
Uzaktan eğitim sürecinde ödevleri yapmak daha zor oluyor	Lise	23	3,52	1,34	,779	,438
	Lisans	77	3,74	1,12		
Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun süre zaman geçirmekte zorlanıyorum	Lise	23	2,39	1,43	,090	,928
	Lisans	77	2,36	1,24		
Uzaktan eğitimde dersi dinlemek için gerekli kulaklık, mikrofon gibi araç gereçlerim yok	Lise	23	3,39	1,49	,608	,545
	Lisans	77	3,20	1,19		
	Lise	23	3,13	1,17	,042	,966

Derse katılan sınıf arkadaşlarımla uyumsuz davranışları dersin verimliliğini düşürüyor	Lisans	77	3,14	1,25		
Yüz yüze eğitimi alışkanlığım uzaktan eğitimden verim olmamı engelliyor	Lise	23	2,52	,99	1,57 7	,118
	Lisans	77	2,96	1,21		
Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile sürekli iletişim kurmak gerekir	Lise	23	1,91	,79	,441	,660
	Lisans	77	2,02	1,14		
Uzaktan eğitim sürecinde diğer Türkçe öğretmenleri ile iletişim kurmak gerekir	Lise	23	1,82	,83	,855	,395
	Lisans	77	2,05	1,17		
Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen diğer arkadaşlar ile iletişim kurmak gerekir.	Lise	23	1,86	,75	,860	,392
	Lisans	77	2,09	1,16		
Uzaktan eğitimde aile destek olmalı	Lise	23	2,00	,85	,887	,377
	Lisans	77	2,24	1,24		
Uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanmalıdır	Lise	23	2,08	1,04	1,07 3	,286
	Lisans	77	2,38	1,22		
Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.	Lise	23	2,13	,91	,305	,761
	Lisans	77	2,20	1,10		
Uzaktan eğitim döneminde Türkçe kitap okumak gerekir.	Lise	23	2,30	1,06	1,26 9	,207
	Lisans	77	2,66	1,22		
Uzaktan eğitim uygulamalarından, derslerin tekrarı izlenmelidir.	Lise	23	2,43	1,30	,917	,362
	Lisans	77	2,71	1,27		
Pandemi sürecinde ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmelidir.	Lise	23	2,13	1,09	,238	,812
	Lisans	77	2,19	1,14		
Uzaktan eğitimle bolca eğitsel oyunlar oynanmalıdır.	Lise	23	2,04	1,14	1,32 1	,190
	Lisans	77	2,45	1,35		
Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.	Lise	23	4,00	1,50	1,13 6	,259
	Lisans	77	4,28	,88		
Uzaktan eğitimde sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema , tiyatro gezmek gerekir.	Lise	23	3,52	1,08	,821	,414
	Lisans	77	3,75	1,21		
Online dersi dinledikten sonra derste işlenen konu başka kaynaklardan da tekrar edilmelidir.	Lise	23	4,08	,99	,268	,789
	Lisans	77	4,02	,94		
Uzaktan eğitimde yetkililer teknolojik cihazları ve uygulamaları nasıl kullanacağımızı da öğretmelidir.	Lise	23	4,30	,97	1,08 5	,280
	Lisans	77	4,03	1,04		
Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum	Lise	23	4,04	1,29	,841	,402
	Lisans	77	4,23	,82		

Tablo 17.’te öğrenim düzeyi değişkeninin araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi görülmektedir. Tablo incelendiğinde daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrenme değişkeninin, uzaktan öğretimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum, uzaktan öğretimle

Türkçe öğrenmede karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri üzerinde manidar bir etkisinin olmadığı ($p>.05$) görülmektedir.

Tablo 18. Yabancı dil olarak Türkçe Öğrenme nedeninin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi

İfade sd=98	Türkçe öğrenme nedeni	N	X	S	t	p
Uzaktan eğitimle ders işlerken bağlantım kesiliyor	Eğitim	38	2,05	1,22	,490	,625
	Sevdiğim için	62	2,17	1,07		
Uzaktan eğitimde ders işlerken yayınlam donuyor	Eğitim	38	3,76	1,07	,372	,711
	Sevdiğim için	62	3,67	1,11		
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknoloji aleti kullanmayı bilmiyorum	Eğitim	38	3,73	1,10	,110	,912
	Sevdiğim için	62	3,70	1,07		
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknolojik gerektiğinde bana yardımcı olacak kimseyi bulamıyorum	Eğitim	38	3,23	1,55	1,145	,255
	Sevdiğim için	62	2,90	1,23		
Uzaktan eğitimde ders dinleyeceğim ortam uygun olmuyor	Eğitim	38	2,55	1,28	,581	,563
	Sevdiğim için	62	2,70	1,17		
Evde uzaktan eğitimde alan başkalarının olması süreci olumsuz etkiliyor	Eğitim	38	3,05	1,49	,321	,749
	Sevdiğim için	62	2,96	1,22		
Uzaktan eğitim sürecinde ders saatleriyle ile uyku düzenim arasında bir uyumsuzluk oluyor	Eğitim	38	3,05	1,47	,205	,838
	Sevdiğim için	62	3,00	1,26		
Uzaktan eğitim sürecinde ödevleri yapmak daha zor oluyor	Eğitim	38	3,55	1,35	,848	,399
	Sevdiğim için	62	3,77	1,09		
Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun süre zaman geçirmekte zorlanıyorum	Eğitim	38	2,61	1,57	1,352	,180
	Sevdiğim için	62	2,24	1,12	1,228	,225
Uzaktan eğitimde dersi dinlemek için gerekli kulaklık, mikrofon gibi araç gereçlerim yok	Eğitim	38	3,50	1,23	1,636	,105
	Sevdiğim için	62	3,06	1,25		
Derse katılan sınıf arkadaşlarımdan uyumsuz davranışları dersin verimliliğini düşürüyor	Eğitim	38	3,05	1,22	,700	,486
	Sevdiğim için	62	3,24	1,22		
Yüz yüze eğitimi alışkanlığım uzaktan eğitimden verim olmamı engelliyor	Eğitim	38	2,88	1,17	,082	,935
	Sevdiğim için	62	2,90	1,19		
Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile sürekli iletişim kurmak gerekir	Eğitim	38	1,88	1,17	,778	,439
	Sevdiğim için	62	2,06	1,05		
Uzaktan eğitim sürecinde diğer Türkçe öğretmenleri ile iletişim kurmak gerekir	Eğitim	38	2,05	1,17	,244	,808
	Sevdiğim için	62	2,00	1,10		
Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen diğer arkadaşlar ile iletişim kurmak gerekir.	Eğitim	38	1,88	1,12	1,198	,234
	Sevdiğim için	62	2,16	1,07		
Uzaktan eğitimde aile destek olmalı	Eğitim	38	2,05	1,12	,983	,328
	Sevdiğim için	62	2,30	1,20		
Uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanmalıdır	Eğitim	38	2,41	1,23	,348	,729
	Sevdiğim için	62	2,32	1,18		
Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.	Eğitim	38	2,35	1,20	,976	,332
	Sevdiğim için	62	2,12	,99		
	Eğitim	38	2,50	1,08	,386	,700

Uzaktan eğitim döneminde Türkçe kitap okumak gerekir.	Sevdiğim için	62	2,59	1,22		
Uzaktan eğitim uygulamalarından, derslerin tekrarı izlenmelidir.	Eğitim	38	2,82	1,35	,762	,448
	Sevdiğim için	62	2,61	1,25		
Pandemi sürecinde ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmelidir.	Eğitim	38	2,05	1,12	,685	,495
	Sevdiğim için	62	2,22	1,15		
Uzaktan eğitimle bolca eğitsel oyunlar oynanmalıdır.	Eğitim	38	2,38	1,32	,073	,942
	Sevdiğim için	62	2,40	1,33		
Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.	Eğitim	38	4,17	,99	,074	,941
	Sevdiğim için	62	4,19	1,11		
Uzaktan eğitimde sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema , tiyatro gezmek gerekir.	Eğitim	38	3,64	1,01	,444	,658
	Sevdiğim için	62	3,75	1,25	038	
Online dersi dinledikten sonra derste işlenen konu başka kaynaklardan da tekrar edilmelidir.	Eğitim	38	3,94	,98	,599	,551
	Sevdiğim için	62	4,06	,95		
Uzaktan eğitimde yetkililer teknolojik cihazları ve uygulamaları nasıl kullanacağımızı da öğretmelidir.	Eğitim	38	3,94	1,07	,989	,325
	Sevdiğim için	62	4,16	1,02		
Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum	Eğitim	38	4,20	,88	,020	,984
	Sevdiğim için	62	4,20	,92		

Tablo 18.’te yabancı dil olareak Türkçe öğrenme sebebinin araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi görülmektedir. Tablo incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenme nedeninin, uzaktan öğretimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum, uzaktan öğretimle Türkçe öğrenmede karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri üzerinde manidar bir etkisinin olmadığı ($p>.05$) görülmektedir.

Tablo 19. Yaş değişkenin Araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemlere, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi

İfadeler	Varyansın					
	kaynağı	K.T.	Sd	K.O.	F	Sig.
Uzaktan eğitimle ders işlerken bağlantım kesiliyor	Gruplar Arası	3,109	2	1,555	1,026	,362
	Grup İçi	146,931	97	1,515		
	Toplam	150,040	99			
	Toplam	138,040	99			
Uzaktan eğitimde ders işlerken yayınlam donuyor	Gruplar Arası	7,142	2	3,571	3,242	,043
	Grup İçi	106,858	97	1,102		
	Toplam	114,000	99			
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknoloji aleti kullanmayı bilmiyorum	Gruplar Arası	12,507	2	6,253	5,540	,005
	Grup İçi	109,493	97	1,129		

	Toplam	122,000	99				
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim	Gruplar Arası	11,930	2	5,965	5,568	,005	
teknolojik gerektiğinde bana yardımcı	Grup İçi	103,910	97	1,071			
olacak kimseyi bulamıyorum	Toplam	115,840	99				
	Gruplar Arası	10,282	2	5,141	3,986	,022	
Uzaktan eğitimde ders dinleyeceğim ortam	Grup İçi	125,108	97	1,290			
uygun olmuyor	Toplam	135,390	99				
Evde uzaktan eğitimde alan başkalarının	Gruplar Arası	1,829	2	,915	,643	,528	
olması süreci olumsuz etkiliyor	Grup İçi	137,931	97	1,422			
	Toplam	139,760	99				
Uzaktan eğitim sürecinde ders saatleriyle	Gruplar Arası	2,202	2	1,101	,978	,380	
ile uyku düzenim arasında bir uyumsuzluk	Grup İçi	109,188	97	1,126			
oluyor	Toplam	111,390	99				
Uzaktan eğitim sürecinde ödevleri yapmak	Gruplar Arası	5,002	2	2,501	1,792	,172	
daha zor oluyor	Grup İçi	135,358	97	1,395			
	Toplam	140,360	99				
Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun	Gruplar Arası	1,840	2	,920	,555	,576	
süre zaman geçirmekte zorlanıyorum	Grup İçi	160,910	97	1,659			
	Toplam	162,750	99				
Uzaktan eğitimde dersi dinlemek için	Gruplar Arası	8,184	2	4,092	3,347	,039	
gerekli kulaklık, mikrofon gibi araç	Grup İçi	118,576	97	1,222			
gereçlerim yok	Toplam	126,760	99				
Derse katılan sınıf arkadaşlarımdan uyumsuz	Gruplar Arası	10,068	2	5,034	3,033	,053	
davranışları dersin verimliliğini düşürüyor	Grup İçi	160,972	97	1,660			
	Toplam	171,040	99				
Yüz yüze eğitimi alışkanlığım uzaktan	Gruplar Arası	2,941	2	1,471	1,318	,272	
eğitimden verim olmamı engelliyor	Grup İçi	108,219	97	1,116			
	Toplam	111,160	99				
Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile	Gruplar Arası	5,236	2	2,618	1,899	,155	
sürekli iletişim kurmak gerekir	Grup İçi	133,764	97	1,379			
	Toplam	139,000	99				
Uzaktan eğitim sürecinde diğer Türkçe	Gruplar Arası	,399	2	,200	,216	,806	
öğretmenleri ile iletişim kurmak gerekir	Grup İçi	89,441	97	,922			
	Toplam	89,840	99				
Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen	Gruplar Arası	,101	2	,050	,047	,955	
diğer arkadaşlar ile iletişim kurmak	Grup İçi	104,899	97	1,081			
gerekir.	Toplam	105,000	99				
Uzaktan eğitimde aile destek olmalı	Gruplar Arası	2,730	2	1,365	1,528	,222	
	Grup İçi	86,660	97	,893			
	Toplam	89,390	99				
Uzaktan eğitim için günlük ders çalışma	Gruplar Arası	,423	2	,211	,257	,774	
planı hazırlanmalıdır	Grup İçi	79,687	97	,822			

	Toplam	80,110	99			
Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.	Gruplar Arası	1,709	2	,855	1,509	,226
	Grup İçi	54,931	97	,566		
	Toplam	56,640	99			
Uzaktan eğitim döneminde Türkçe kitap okumak gerekir.	Gruplar Arası	1,851	2	,925	1,138	,325
	Grup İçi	78,899	97	,813		
	Toplam	80,750	99			
Uzaktan eğitim uygulamalarından, derslerin tekrarı izlenmelidir.	Gruplar Arası	,906	2	,453	,757	,472
	Grup İçi	58,094	97	,599		
	Toplam	59,000	99			
Pandemi sürecinde ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmelidir.	Gruplar Arası	2,254	2	1,127	1,041	,357
	Grup İçi	105,056	97	1,083		
	Toplam	107,310	99			
Uzaktan eğitimle bolca eğitsel oyunlar oynanmalıdır.	Gruplar Arası	1,892	2	,946	1,019	,365
	Grup İçi	90,108	97	,929		
	Toplam	92,000	99			
Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.	Gruplar Arası	2,385	2	1,193	1,576	,212
	Grup İçi	73,375	97	,756		
	Toplam	75,760	99			
Uzaktan eğitimde sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema , tiyatro gezmek gerekir.	Gruplar Arası	,065	2	,033	,038	,963
	Grup İçi	83,375	97	,860		
	Toplam	83,440	99			
Online dersi dinledikten sonra derste işlenen konu başka kaynaklardan da tekrar edilmelidir.	Gruplar Arası	2,649	2	1,325	,965	,385
	Grup İçi	133,191	97	1,373		
	Toplam	135,840	99			
Uzaktan eğitimde yetkililer teknolojik cihazları ve uygulamaları nasıl kullanacağımızı da öğretmelidir.	Gruplar Arası	,434	2	,217	,201	,818
	Grup İçi	104,566	97	1,078		
	Toplam	105,000	99			
Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum	Gruplar Arası	104,102	2	52,051	1,185	,310
	Grup İçi	4261,68	97	43,935		
	Toplam	4365,79	99			

Tablo 19-a Anaova tablosuna ilişkin betimsel istatistikler

İfadeler	Yaş	N	X	S
Uzaktan eğitimle ders işlerken bağlantım kesiliyor	15-20	36	3,11	1,21
	21-25	32	2,93	1,26
	+26	32	3,37	1,21
Uzaktan eğitimde ders işlerken yayınım donuyor	15-20	36	2,63	1,07
	21-25	32	2,81	1,25
	+26	32	3,15	1,19
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknoloji aleti kullanmayı bilmiyorum	15-20	36	1,69	,78
	21-25	32	2,00	1,10
	+26	32	2,34	1,23
Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknolojik gerektiğinde bana yardımcı olacak kimseyi bulamıyorum	15-20	36	1,61	,80
	21-25	32	1,96	1,12
	+26	32	2,46	1,24
Uzaktan eğitimde ders dinleyeceğim ortam uygun olmuyor	15-20	36	1,72	,77
	21-25	32	1,90	1,11
	+26	32	2,53	1,190
Evde uzaktan eğitimde alan başkalarının olması süreci olumsuz etkiliyor	15-20	36	1,94	1,04
	21-25	32	2,00	1,01
	+26	32	2,65	1,33
Uzaktan eğitim sürecinde ders saatleriyle ile uyku düzenim arasında bir uyumsuzluk oluyor	15-20	36	2,38	1,27
	21-25	32	2,12	1,03
	+26	32	2,43	1,24
Uzaktan eğitim sürecinde ödevleri yapmak daha zor oluyor	15-20	36	2,08	,96
	21-25	32	2,09	1,11
	+26	32	2,40	1,10
Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun süre zaman geçirmekte zorlanıyorum	Total	100	2,19	1,06
Uzaktan eğitimde dersi dinlemek için gerekli kulaklık, mikrofon gibi araç gereçlerim yok	15-20	36	2,30	1,09
	21-25	32	2,62	1,23
	+26	32	2,84	1,22
Derse katılan sınıf arkadaşlarımdan uyumsuz davranışları dersin verimliliğini düşürüyor	15-20	36	2,47	1,40
	21-25	32	2,71	1,25
	+26	32	2,78	1,18
Yüz yüze eğitimi alışkanlığım uzaktan eğitimden verim olmamı engelliyor	15-20	36	1,94	1,11
	21-25	32	2,03	1,09
	+26	32	2,59	1,10
	15-20	36	2,22	1,31

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile sürekli iletişim kurmak gerekir	21-25	32	2,06	1,18
	+26	32	2,81	1,35
	15-20	36	4,08	1,27
Uzaktan eğitim sürecinde diğer Türkçe öğretmenleri ile iletişim kurmak gerekir	21-25	32	4,46	,62
	+26	32	4,12	1,12
	15-20	36	3,44	1,054
Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen diğer arkadaşlar ile iletişim kurmak gerekir.	21-25	32	3,68	1,37
	+26	32	4,00	1,07
	15-20	36	3,97	,94
Uzaktan eğitimde aile destek olmalı	21-25	32	4,03	1,03
	+26	32	4,12	,90
	15-20	36	4,13	1,09
Uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanmalıdır	21-25	32	4,09	,96
	+26	32	4,06	1,04
	15-20	36	3,97	1,18
Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.	21-25	32	4,34	,65
	+26	32	4,28	,88
	15-20	36	4,61	,49
Uzaktan eğitim döneminde Türkçe kitap okumak gerekir.	21-25	32	4,37	,83
	+26	32	4,31	,89
	15-20	36	4,11	1,11
Uzaktan eğitim uygulamalarından, derslerin tekrarı izlenmelidir.	21-25	32	4,43	,56
	+26	32	4,21	,90
	15-20	36	4,41	,76
Pandemi sürecinde ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmelidir.	21-25	32	4,28	,68
	+26	32	4,18	,85
	15-20	36	4,13	1,19
Uzaktan eğitimle bolca eğitsel oyunlar oynanmalıdır.	21-25	32	4,31	,64
	+26	32	3,93	1,16
	15-20	36	4,19	1,11
Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.	21-25	32	4,37	,65
	+26	32	4,03	1,03
	15-20	36	4,50	,87
Uzaktan eğitimde sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema , tiyatro gezmek gerekir.	21-25	32	4,31	,69
	+26	32	4,12	1,00
	15-20	36	4,16	,91
Online dersi dinledikten sonra derste işlenen konu başka kaynaklardan da tekrar edilmelidir.	21-25	32	4,18	,82
	+26	32	4,12	1,03
	15-20	36	3,97	1,31
Uzaktan eğitimde yetkililer teknolojik cihazları ve uygulamaları nasıl kullanacağımızı da öğretmelidir.	21-25	32	3,75	1,10
	+26	32	4,15	1,05
			63	

Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum	15-20	36	29,2 5	5,98
	21-25	32	31,4 0	6,63
	+26	32	31,3 4	7,28

Tablo 19.'te yaş değişkeninin araştırmaya katılan A1 düzeyindeki Arap öğrencilerin uzaktan eğitimle Türkçe öğrenirken karşılaştıkları problemler, bu problemlere çözüm önerileri ve Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum üzerine etkisi görülmektedir. Tablo ilgili betimsel istatistikler yardımıyla incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenme nedeninin, uzaktan öğretimle Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum, uzaktan öğretimle Türkçe öğrenmede karşılaşılan problemler ve çözüm önerileri üzerinde manidar bir etkisinin olmadığı ($p>.05$) görülmektedir.

5. SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda uzaktan eğitimle yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Arap öğrencilerin bu süreçte en sık karşılaştıkları sorunlar, “Uzaktan eğitimle ders işlerken yaşanan bağlantı problemleri”, “yayın kalitesinin düşüklüğü”, “evdeki fiziki imkanların sınırlı olması”, “saat farkı dolayısıyla ortaya çıkan problemler”, “ödevleri yalnız yapmanın zorluğu” ve “ekran karşısında uzun süre kalma” olarak sıralanabilir. Öğrencilerin önerdiği çözüm önerileri ise “uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanmalıdır”, “pandemide egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır”, “Türkçe kitap okumak gerekir”, “derslerin tekrarı izlenmelidir”, “ekran karşısında geçirilen zamana dikkat edilmelidir”, “eğitsel oyunlar oynanmalıdır”, “Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir”, “ders sorumlularıyla iletişime devam edilmelidir” ve “sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema, tiyatro gezmek gerekir” şeklindedir. Karşılaşılan bu sorun ve çözüm önerilerinin bu alanda yapılan ve uzaktan eğitimde karşılaşılan problemler ve çözüm önerilerine odaklanan diğer çalışmalarda ulaşılan (Adıyaman, 2002; Brooks, vd, 2020; Cao vd., 2020; Kürtüncü ve Kurt, 2020; Lee, 2020; Owusu-Fordjour, 2020; Yamamoto ve Altun, 2020; Özbay, 2015) sonuçlara benzer olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle uzaktan eğitimin kendine has imkanları ve problemlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında da söz konusu olduğu söylenebilir. Son yıllarda uzaktan eğitim olanaklarını kullanarak yapılan eğitim öğretim faaliyetlerinde bir artış olmakla beraber, COVID-19 salgını ile uzaktan eğitim yapmak bir zorunluluk olarak hemen tüm eğitim ortamlarında kullanılmaya başlanmıştır. Aslında tüm dünyada uzaktan eğitim veya yüz yüze eğitimle birlikte kullanılmasına yönelik çalışmalar 1970’li yıllardan itibaren başlamıştır. Örneğin Türkiye’de MEB, 1970 yılında mektupla öğretim ile uzaktan eğitim çalışmalarına başlamıştır. Sonrasında radyo ve televizyonun yaygınlaşması ile Açık Öğretim Lisesi ve Açık Öğretim Ortaokulu da aktif olarak faaliyete başlamıştır. 2000’li yıllardan itibaren bilgisayar ve internet teknolojilerinin yaygınlaşması ile örgün eğitime destek olmak amacıyla uzaktan eğitim çalışmalarına 2000’li yıllarda daha da hız verilmiştir (Bozkurt, 2017). MEB, ayrıca uzaktan eğitime içerik sağlamak

amacıyla Eğitim Bilişim Ağını (EBA) kurmuştur. Ülkelerin okullarda anadilini öğretirken uzaktan eğitimin imkanlarından yararlanması yaygınlaşırken kendi dillerini öğretmek için uzaktan eğitimin imkanlarından yararlanmaması düşünülemez. Günümüzde yabancı dil öğretiminde de uzaktan eğitimin kullanılması da giderek yaygınlaşmaktadır. Zira başka bir ülkede konuşulan dili öğrenmek için gerekli olan yazılı materyale ulaşmak oldukça kolay olmakla birlikte sözlü iletişim (konuşma ve dinleme) için de uzaktan eğitim çok çeşitli imkanlar sağlamaktadır. Bir ülkenin kendi dilini öğrenen yabancılar sayesinde sağladığı ekonomik, siyasi, bilimsel ve kültürel fayda düşünüldüğünde bu hususun kabul edilmesi kolaylaşacaktır. Bu itibarla bu araştırma sonuçlarından da hareketle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin uzaktan eğitimle yapılmasında dikkat edilecek hususları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Uzaktan eğitime, fiziksel mesafe problemini çözdüğü, aynı anda birçok kişiye ulaşım sağladığı ve ekonomik olduğu için gereken önem verilmelidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurumlar bu sürece çok kısa sürede uyum sağlanabilir.
- Yabancı dil olarak Türkçe öğreten kurumlar MEB'in uzaktan eğitim tecrübelerinden yararlanabilir.
- Yabancı dil olarak Türkçe öğreten eğitimciler kendilerini uzaktan eğitim konusunda da geliştirebilir.
- Yabancı dil olarak Türkçe öğreten eğitimciler ve ilgili kurumlar hem altyapı hem teknolojik araçları kullanma hem de uygulamalar geliştirme ve uygulama konusunda gerekli faaliyetleri yapılabilir.
- Öğretim programı geliştirilirken ve uygulanırken hedef kitlenin yaşı, anadili, Türkçe bilgi vb. hesaba katıldığı gibi bu öğrencilerin yaşadığı ülkelerdeki saat farkı da hesaba katılabilir.
- Uzaktan eğitim yapılırken sürecin kendine özgü zorlukları (uzun süre ekrana bakma, hareketsiz kalma vb.) dikkate alınarak oyunlar ve fiziksel etkinliklere yer verilebilir.
- Arap ülkelerinde yer alan Türkçe öğretim merkezleri (Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı vb) Türkçe öğrenmek isteyenlere tanıtım günleri, sanal veya açık tiyatro (geleneksel Türk tiyatrosundan Karagöz oyunu gibi...) düzeltilebilir.
- Türkçe öğrenmek isteyenlere okuma becerilerini geliştirebilmek için Türkçeyle yazılan dergiler vb dağıtılabilir.

- Arap coğrafyasındaki Türkçe öğreten kurumları öğrencileri anadili Türkçe olan kişilerle iletişim bağlanabilir.
- Türkçe okutmanı öğrencilerle iletişimde kalabilir.
- Ders olabildikçe eğlenceli ve güncel eğitim teknikleri kullanılabilir.
- İster uzaktan ister yüz yüze eğitimi dinleme becerisine dikkat edilmelidir ve her derste mutlaka video, ses kaydı gibi dinletilebilir.
- Bu alanda araştırma yapmak isteyen araştırmacılar, araştırma özel olarak tek bir ülke üzerine yapılması, dört dil becerilerinden bir beceri seçip üzerinde araştırma oluşulması, ve anket yerinde bire bir mülakat şeklinde öğrencilere uygulanmasını önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. The Turkish Online Journal of Educational Technology 1(1), 92-97.
- Akyol, H. (2009). İlköğretimde Türkçe öğretimi. Ankara: Pegem A. Yayınları.
- Augustin Boyer and Pierre Larousse, (2022, 11 Aralık). La langue maternelle. <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/materne/>
- Bakioğlu, B. ve Çevik, M. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. Turkish Studies, 15(4), 109-129.
- Barın, E. (2003). Yabancılar Türkçenin öğretiminde temel söz varlığının önemi. TÜBAR, 13(2), 311-317.
- Barın, E. (2004). Yabancılar Türkçe öğretiminde ilkeler. Türkiyat Araştırmaları, 1(1) 19-30.
- Başkan, Özcan (2006), Yabancı Dil Öğretimi İlkeler ve Çözümler, İstanbul: Multilingual, sayfa 194.
- Blackboard. (2022, 05 Haziran). Vesail taelim el-lougha el-acnebiyye an bued. <https://blackboard-sa.com/>
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 3(2), 85-124.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitimparadigması. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 6(3), 112-142.
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., ve Zheng, J. (2020). The psychological impact of the COVID19 epidemic on college students in China. Psychiatry Research, 287.
- Cambridge, (2022, 30 Ekim). The Common European Framework of Reference for Language. <https://www.cambridgeenglish.org/exams-and-tests/cefr/>
- Çelebi, A ,(1996) yaratıcı drama yoluyla imgesel dil becerisinin geliştirilmesi, (yayınlanmamış Doktora Tezi) Ankara Üniversitesi , Ankara.
- Demir, N ve Yılmaz, E. (2018). Türkçe ses bilgisi. Anadolu Üniversitesi, 11.

- Demirel, Özcan. (2010). Yabancı Dil Öğretimi, Pagem Akademi Yayınları, 5. Baskı, Ankara, sayfa 46.
- Dikmen, S. ve Bahçeci, F. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde yükseköğretim kurumlarının uzaktan eğitime yönelik stratejileri: Fırat Üniversitesi örneği. Turkish Journal of Educational Studies,7(2), 78-98.
- Durak, G., Çankaya, S. ve İzmirli, S. (2020). Covid-19 pandemi döneminde Türkiye’deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi, 14(1), 787-809.
- Durmuş M. (2013). Türkçenin Yabancılar öğretilmesi: sorunlar, çözüm önerileri ve yabancılar Türkçe öğretilmesinin geleceğiyle ilgili görüşler. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(11), 207-228.
- El jabali, H. (2016) El veseil Etta’limiyya. Dar Al Ausra Media and Dar Alam Al-Thaqafa for Publishing, sayfa 9.
- Elmutavvaa, N. (2009), Te’sirul-lugati el-acnebiyye ‘ala el-lugati el-ummi, şabakat el lugaviyet al Arabiyya.
- Er, O., Biçer, N. ve Bozkırlı, K. Ç. (2012). Yabancılar Türkçe öğretilmesinde karşılaşılan sorunların ilgili alan yazını ışığında değerlendirilmesi. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 1(2), 51-69.
- Ersen-Rasch, Onası,(2015). Yabancı dil olarak Türkçe dilbilgisi.Papatya yayıncılık eğitimi,sayfa 22-25.
- Gökalp, Z (1976). Türkçülüğün Esasları, Hazırlayan: Mehmet Kaplan, İstanbul, Kültür Bakanlığı Yayıncılık,
- Güler, E. B. (2012). Yabancılar Türkçe öğretilmesinde “öğretilen” unsuru. International Journal of Social Science, 5(2), 129-134.
- Hito, M. (2011). Kitab-ulhadara el-islamiyye ve elhadara elmeddiye elmuasira, dar elfarabi li lmaarif, 11.
- Ibn cinni, (2008). Elhasaes. Dar-ul hadis, sayfa 15.
- Karababa, Z. C. C. (2009). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi ve karşılaşılan sorunlar. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 42(2), 265-277.
- Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Keskin, M. ve Özer Kaya, D. (2020). Covid-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5(2), 59-67.
- Kidworldcitizen. (2022, 03 Temmuz). Teaching languages online strategies and pitfalls. <https://kidworldcitizen.org/teaching-languages-on-line-strategies-and-pitfalls/>

- Kürtüncü, M ve Kurt, A . (2020). COVID-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim konusunda yaşadıkları sorunlar. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, COVID-19 ÖZEL SAYISI 2, 66-77 .
- Lee, J. (2020). Mental health effects of school closures during Covid-19. The Lancet Child and Adolescent Health, 395, 912–20.
- Otur,Ebru.(2017). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin türkçe öğretimine uyarlanması,yüksek lisans tezi,Ordu: Ordu üniversitesi Türk dili ve edebiyatı anabilim dalı.
- Otur,Ebru.(2017). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin türkçe öğretimine uyarlanması,yüksek lisans tezi,Ordu: Ordu üniversitesi Türk dili ve edebiyatı anabilim dalı.
- Otur,Ebru.(2017). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin türkçe öğretimine uyarlanması,yüksek lisans tezi,Ordu: Ordu üniversitesi Türk dili ve edebiyatı anabilim dalı.
- Özbay, Murat (2009a), anlama teknikleri : II dinleme eğitimi, öncü kitap,Ankara.
- Özdemir, C. (2013) Yabancılar Türkçe öğretiminde ders malzemelerinin önemi ve işlevsel ders malzemelerinin nitelikleri. Turkish studies, 8(1), 2049-2056.
- Sancak, M. ve Çöl, M. (2020). Türkiye’de COVID-19 pandemisinin kronolojik olarak incelenmesi.
- Serçemeli, M. ve Kurnaz, E. (2020). Covid-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitime yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi, 4(1), 40-53.
- Seven,S.(2000).Türkçe öğretimi ve tam öğrenme.Ankara:Anı yayıncılık.
- Sorace, A.(2011) Pinning down the concept of “interface” in bilingualism. Linguistic approaches to bilingualism,(2011) 11:33
- Telman, N., Ünsal, P. (2005). İnsan İlişkilerinde İletişim, Epsilon yayıncılık: İstanbul,sayfa 19.
- TÖMER.(2022,23 Nisan).TÖMER hakkımızda.<http://tomer.ankara.edu.tr/hakkimizda>
- Türkçe Sözlük (2005). Ankara: TDK.
- Türkçe Sözlük (2005). Ankara: TDK.
- Türkiye maarif vakfı, (2022, 16 Eylül). Türkiye maarif vakfı hakkımızda. <https://turkiyemaarif.org/page/524-Turkiye-Maarif-Vakfi-12>
- Vendryes, J. (1921).Le langage. La renaissance du livre, 78, Boulevard Saint Michel, Paris.

Whalon, K., & Hart, J. E. (2011). Adapting an evidence-based reading comprehension strategy for learners with autism spectrum disorder. *Intervention in School and Clinic*, 46(4), 195–203.

Yamamoto, G.T. ve Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.

Yunus Emre Enstitüsü <https://www.yee.org.tr/tr/kurumsal/yunus-emre-enstitusu>

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, (2022, 14 Aralık). YTB hakkımızda. <https://www.ytb.gov.tr/kurumsal/baskanligimiz-2>

بن الجني،(2008). الخصائص. دار الحديث، ص 15.

حمزة الجبالي.الوسائل التعليمية، دار الأسرة ميديا ودار عالم الثقافة للنشر، 2016، ص9.

محمد حسان هيتو،(2011) كتاب الحضارة الإسلامية والحضارة المادية المعاصرة ، دار الفرابي للمعارف،11.

نجاه عبد العزي المطوع ، (2009) تأثير اللغات الأجنبية على اللغة الأم،شبكة اللغويات العربي.

EKLER

Ek 1. Powerpoint ile hazırlanmış ders örneği

Ek 2. Plotagon uygulamasıyla yapılmış dinleme videosu örneği

Ek 3. Dinleme sorusu örneği

Dinleyelim , İşaretleyelim (Kahvaltıda ne var?)

Ek 4. Dilbilgisi anlatım örneği.

OKUYALIM , İNCELEYELİM

Önce banyo yaptım. Sonra kahvaltı ettim.
Kahvaltıdan önce banyo yaptım

Saat beşte işten çıktım ve markete gittim.
İşten sonra markete gittim

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

Ek 5. Öğrencilere dağıtılan anket örneği (Türkçe)

Sevgili öğrenciler, size verilen bu anket formu sizlerin çevrimiçi Türkçe A1 düzeyi dersinden beklentilerinizi tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Anlayamadığınız soru veya seçenekleri lütfen öğretmeninize sorunuz. Lütfen tüm soruları ve seçenekleri okuyunuz, cevaplanmamış soru bırakmayınız.

Başarılar dilerim.

Rania BENEGHIR

BÖLÜM I

Lütfen aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. **Cinsiyetiniz:** Kız () Erkek ()
2. **Ülkeniz :** Cezayir () Mısır () Ürdün () Suudi Arabistan () Bahreyn ()
3. **Yaşınız:** 15-20 () 21-25 () 26-30 () +31 ()
4. **Eğitim durumunuz:** Lise () Lisans/ Lisans üstü ()
5. **Yabancı dil öğrenmeyi seviyor musunuz?** Evet () Hayır ()
6. **Daha önce yabancı dil olarak Türkçe öğrendiniz mi:** Evet () Hayır ()
7. **Türkçe öğrenme sebebiniz :**
Seyahat için () kültürüme yakın () Dil öğrenme tutkum nedeniyle () Türkiye’de okumak amacıyla () Türkiye’de yaşamak için () İş için ()
8. **Türkçe öğrenmek açısından sosyal medya araçları ne derece uygundur?**
İyi () Çok iyi () Orta () Kötü () Çok kötü ()
9. **Derse bağlanmak için kullandığınız cihaz her zaman internete bağlı mı?** Evet () Hayır ()
Bazen ()
10. **Bilgisayar kullanma beceriniz**
Çok iyi () İyi () Orta () Kötü () Çok kötü ()
11. **Uzaktan eğitiminde kullanılan uygulamaları kullanıyor musunuz?** Evet () Hayır ()
Evet dersiniz uygulamaların isimlerini yazar mısınız?
12. **İnternet kullanarak daha önce yabancı bir dil öğrenmeyi denediniz mi?** Evet () Hayır ()
13. **Türkçe öğrenilebilirlik açısından?** Çok zor () Zor () Normal () Kolay () Çok kolay ()
14. **Uzaktan Türkçe A1 düzeyi değerlendirme:**
 - a) **Cümle yapısı:** Çok iyi () Normal () İyi ()
 - b) **Zoom uygulaması:** Çok iyi () Normal () İyi ()
 - c) **Öğretmen ve kullandığı yöntem:** Çok iyi () Normal () İyi ()
 - ç) **Öğrenme süresi:** Çok iyi () Normal () İyi ()
 - d) **Uzaktan öğretiminde geçirdiğiniz süre:** Çok iyi () Normal () İyi ()
 - e) **Zoom uygulaması kullanarak ders anlatım metodu:** Çok iyi () Normal () İyi ()
 - f) **Uzaktan öğrenme:** Çok iyi () Normal () İyi ()

BÖLÜM II

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1. Uzaktan eğitimde Türkçe öğrenmek beni heyecanlandırıyor.					
2. Online eğitimde dersin başlama saatini beklerken sabırsızlanıyorum.					
3. Uzaktan eğitimde Türkçe öğrenmeyi seviyorum.					
4. Keşke pandemiden sonra da derslerimizi uzaktan eğitim yapsak.					
5. Uzaktan eğitim uygulamalarında Türkçe öğrenirken isteksiz oluyorum.					
6. Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenmeyi okulda yüz yüze ders işlemekten daha çok seviyorum.					
7. Uzaktan eğitim sürecinde dersleri yüz yüze eğitimden daha kolay öğreniyorum.					
8. Uzaktan eğitim uygulamaları kullanarak yapılan aktivitelerden keyif alıyorum.					
9. Dersleri Uzaktan eğitimle işlemek istemiyorum.					
10. Uzaktan eğitim uygulamalarında ders işlerken yüz yüze eğitime göre daha başarılı olduğumu düşünüyorum					

BÖLÜM III

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1. Uzaktan eğitimle ders işlerken bağlantım kesiliyor.					
2. Uzaktan eğitimde ders işlerken yayınım donuyor					
3. Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknoloji aleti kullanmayı bilmiyorum					
4. Uzaktan eğitimde dersi işleyeceğim teknolojik gerektiğinde bana yardımcı olacak kimseyi bulamıyorum					
5. Uzaktan eğitimde ders dinleyeceğim ortam uygun olmuyor					
6. Uzaktan eğitimde alan kardeşimin/kardeşlerimin olması bazı sorunlarına yol açıyor					
7. Uzaktan eğitim sürecinde ders saatleriyle ile uyku düzenim arasında bir uyumsuzluk oluyor					
8. Uzaktan eğitim sürecinde ödevleri yapmak daha zor oluyor					
9. Uzaktan eğitimde ekran karşısında uzun süre zaman geçirmekte zorlanıyorum					
10. Uzaktan eğitimde dersi dinlemek için gerekli kulaklık, mikrofon gibi araç gereçlerim yok					
11. Derse katılan sınıf arkadaşlarımdan uyumsuz davranışları dersin verimliliğini düşürüyor					
12. Yüz yüze eğitimi çevrimiçi eğitiminden daha etkili oluyor					

BÖLÜM IV

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile sürekli iletişim kurmak gerekir					
2. Uzaktan eğitim sürecinde diğer Türkçe öğretmenleri ile iletişim kurmak gerekir					
3. Uzaktan eğitim sürecinde Türkçe öğrenen diğer arkadaşlar ile iletişim kurmak gerekir.					
4. Uzaktan eğitimde aile destek olmalı					
5. Uzaktan eğitim için günlük ders çalışma planı hazırlanmalıdır					
6. Salgın hastalık döneminde egzersizler yaparak moral ve sağlık korunmalıdır.					
7. . Eğitici uygulamalarda verilen ödevler düzenli olarak yapılmalıdır.					
8. Uzaktan eğitim uygulamalarından, derslerin tekrarı izlenmelidir.					
9. Uzaktan eğitimle bolca eğitsel oyunlar oynamalıdır.					
10. Pandemi sürecinde ekran karşısında geçirilen zaman dikkat edilmelidir.					
11.Uzaktan eğitim döneminde Türkçe kitap okumak gerekir.					
12. Uzaktan eğitim uygulamaları üzerinden Türkçe film belgesel veya animasyon izlenmelidir.					
13. Uzaktan eğitimde sanal olarak Türkiye’de bulunan müze, sinema , tiyatro gezmek gerekir.					
14. Online dersi dinledikten sonra derste işlenen konuyu başka kaynaklardan da tekrar edilmelidir.					
15. Uzaktan eğitimde yetkililer teknolojik cihazları ve uygulamaları nasıl kullanacağımızı da öğretilmelidir.					

Ek 6. Öğrencilere dağıtılan anket örneği (Arapça)

عزيزي الطالب، تم تجهيز هذه الاستمارة المقدمة اليكم من أجل تحديد توقعاتكم خلال تعلم اللغة التركية المستوى الأول عن بعد، اذا صادفتم أي سؤال أو اختيار لم تستطيعوا استوعابه الرجاء الرجوع الى الاستاذ. اقرؤو كل الأسئلة والاختيارات من فضلكم، ولا تتركوا أي سؤال دون الاجابة عنه.

رانية بن صغير

أولا : المعلومات الشخصية

رجاءا أجبوا عن الأسئلة التي في الأسفل.

1. الجنس : أنثى () ذكر ()
2. البلد : الجزائر () مصر () الأردن () السعودية () البحرين ()
3. العمر : 15-20 () 21-25 () 26-30 () 31-36 () 36+ ()
4. المستوى التعليمي:
5. هل تحب تعلم اللغات الأجنبية: نعم () لا ()
6. هل تعلمت اللغة التركية من قبل؟ نعم () لا ()
7. سبب تعلمك للغة التركية: لأجل السياحة () لأنها قريبة من ثقافتني () لشغفي في تعلم اللغات () لأجل الدراسة في تركيا () لأجل العيش في تركيا () لأجل العمل ()
8. ما رأيك في تعلم اللغة التركية عن طريق مواقع التواصل الاجتماعي؟ جيد () جيد جدا () متوسط () سيء () سيء جدا ()
9. هل جهازكم مشبوك دائما بالإنترنت؟ نعم () لا ()
10. ماهو مستواك في علم الحاسوب؟ جيد () جيد جدا () متوسط () سيء () سيء جدا ()
11. هل تتابع التطبيقات التعليمية التي يتم من خلالها التعليم عن بعد؟ نعم () لا ()
- اذا كانت إجابتك بنعم أذكرها.....
12. هل جربت تعلم لغة أجنبية عن بعد من قبل؟ نعم () لا ()
13. خلال فترة تعلمك للغة التركية ما رأيك في اللغة؟ صعبة جدا () صعبة () عادي () سهلة () سهلة جدا ()
14. تقييمك لتعلم المستوى الأول للغة التركية عن بعد
- (أ) تركيبة الجملة : جيد () عادي () جيد جدا ()
- (ب) تطبيق الزوم: جيد () عادي () جيد جدا ()
- (ج) الطريقة التي إنتهجها الأستاذ للتعليم: جيد () عادي () جيد جدا ()
- (د) فترة التعلم: جيد () عادي () جيد جدا ()
- (هـ) الزمن الذي تقضيه أثناء التعلم عن بعد: جيد () عادي () جيد جدا ()
- (و) الطريقة التي يتم إتباعها للتعليم عن طريق تطبيق الزوم: جيد () عادي () جيد جدا ()
- (ز) التعليم عن بعد : جيد () عادي () جيد جدا ()

ثانياً:

لاوافق وبشدة	لاوافق	بدون قرار	وافق	وافق بشدة	
					1. تعلم اللغة التركية عن بعد يوترني.
					2. انتظر درس تعلم اللغة التركية عن بعد بفارغ الصبر.
					3. احب تعلم اللغة التركية عن بعد.
					4. لبيت دروسنا تكون عن بعد أيضا بعد جائحة الكورونا.
					5. تفتقر عزيمتي عندما أتعلم اللغة التركية في التطبيقات عن بعد.
					6. احب تعلم اللغة التركية عن بعد أكثر من تعلمها حضوريا وجها لوجه
					7. أتعلم عن بعد بشكل أسهل مقارنة بتعلمي حضوريا.
					8. أستمتع بالبرامج المقدمة عبر تطبيقات التعليم عن بعد.
					9. لا أريد اخذ الدروس عن بعد.
					10. أعتقد أن أخذ الدروس حضوريا أكثر نجاحا نقارنه بأخذه عن بعد عبر التطبيقات التعليمية.

إذا كانت لديك مشاكل أخرى تواجهها أذكرها :

لا أو افق ويشدة	لا أو افق	يكون قرار	أوافق	أوافق ويشدة	
					1. كانت تتقطع شبكتي أثناء درس الأون لاين
					2. كان يتجمد البث أثناء درس الاون لاين
					3. لا أجيد استخدام الوسائل التكنولوجية في درس الأون لاين
					4. لا أجيد استخدام التطبيق الذي كان يبيث من خلاله درس الأون لاين
					5. لا أستطيع إيجاد أحد يساعدني في استخدام الأجهزة الإلكترونية للتعليم عن بعد
					6. لا أجد مكانا مناسباً للإستماع للدرس
					7. الوسيط الذي أكون فيه غير مناسب لسماع درس الأون لاين لأن إخوتي يكونون متواجدين ولديهم دروس عن بعد أيضا
					8. ساعات التعليم عن بعد لا تكون مناسبة ونمط نموي
					9. حل الواجبات أثناء التعليم عن بعد يكون أكثر صعوبة
					10. أستصعب المكوث لوقت طويل أمام الشاشة أثناء درس الأون لاين
					11. لا أمتلك الوسائل اللازمة لمتابعة الدرس مثل: السماعات ، الميكروفون
					12. الزملاء الذين يلتحقون بالدرس يتصرفون بتصرفات غير لبقة مما ينقص من جودة الدرس

رابعاً:

وافق ويشدة	وافق	أوافق	يكون قرار	لا أوافق	أوافق ويشدة
					1. أثناء فترة التعلم يجب دائماً التواصل مع الأستاذ.
					2. أثناء التعلم يجب التواصل مع أساتذة لغة تركية آخرين.
					3. أثناء فترة التعلم يجب التواصل مع الزملاء الآخرين.
					4. يجب على العائلة أن تكون داعمة أثناء التعلم عن بعد.
					5. يجب وضع برنامج دراسي يومي لأجل التعلم عن بعد.
					6. خلال فترة الوباء يجب الحفاظ على الروح المعنوية والصحة من خلال ممارسة التمارين في المنزل.
					7. يجب أن يتم أداء الواجبات المنزلية المقدمة من تطبيقات التعليم عن بعد بشكل منظم.
					8. يجب إعادة مشاهدة الدرس عبر تطبيق التعليم عن بعد.
					9. يجب الإكثار من الألعاب التعليمية أثناء التعلم عن بعد.
					10. يجب التدقيق في الزمن الذي نقضيه مقابل الشاشة أثناء التعلم عن بعد.
					11. يجب قراءة كتاب باللغة التركية خلال الدراسة عن بعد.
					12. يجب مشاهدة الأفلام الوثائقية والرسومات المتحركة باللغة التركية عبر التطبيقات التعليمية عن بعد.
					13. يجب زيارة المتاحف، السنيما، والمسرح المتواجد الرقمي المتواجد في تركيا ومتوفر بشكل رقمي.
					14. يجب إعادة موضوع الدرس من مصادر متعددة أخرى بعد سماع درس الأولين.
					15. يجب تعليم كيفية استخدام التطبيقات التعليمية للتعليم عن بعد من طرف مؤهلين.